

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodnicząca: Sędzia S.O. Sylwia Łopaczewska

Protokolant: st. sekr. sąd. Sylwia Nowakowska - Birke

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2015 roku **w Łodzi**

na rozprawie

sprawy z powództwa P. M. (1)

przeciwko Gminie K. Ł. i Przedsiębiorstwu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej Gminy K. Ł. - (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie w kwocie 135.000 zł., odszkodowanie w kwocie 3.000 zł., rentę na zwiększone potrzeby w kwocie 50.400 zł. oraz rentę wyrównawczą w kwocie 17.486,27 zł.

1. zasądza od Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz P. M. (1):

a) kwotę 45.000 zł. (czterdzieści pięć tysięcy złotych), tytułem zadośćuczynienia, z ustawowymi odsetkami w zakresie kwoty 40.000 zł. (czterdzieści tysięcy złotych) od dnia 1 czerwca 2011r. do dnia zapłaty i w zakresie kwoty 5.000 zł. (pięć tysięcy złotych) od dnia 19 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty,

b) kwotę 3.162,50 zł. (trzy tysiące sto sześćdziesiąt dwa złote pięćdziesiąt groszy) tytułem odszkodowania i skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby, z ustawowymi odsetkami od dnia 1 czerwca 2011r. do dnia zapłaty,

c) kwotę 11.310 zł. (jedenaście tysięcy trzysta dziesięć złotych), tytułem skapitalizowanej renty na wyrównawczej, z ustawowymi odsetkami w zakresie kwoty 3.837,50 zł. (trzy tysiące osiemset trzydzieści siedem złotych pięćdziesiąt groszy) od dnia 1 czerwca 2011r. do dnia zapłaty i w zakresie kwoty 7.472,50 zł. (siedem tysięcy czterysta siedemdziesiąt dwa złote pięćdziesiąt groszy) od dnia 19 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. zasądza od P. M. (1) tytułem zwrotu kosztów procesu :

a) na rzecz Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwotę 5.283,96 zł. (pięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt trzy złote dziewięćdziesiąt sześć groszy),

b) na rzecz Gminy K. Ł. kwotę 7.389,60 zł. (siedem tysięcy trzysta osiemdziesiąt dziewięć złotych sześćdziesiąt groszy);

4. nakazuje pobrać od Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 4.472,10 zł. (cztery tysiące czterysta siedemdziesiąt dwa złote dziesięć groszy) tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych w zakresie uwzględnionej części powództwa;

5. nakazuje ściągnąć od P. M. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi, z zasądzonych w punkcie 1. świadczenia, kwotę 3.639,50 zł. (trzy tysiące sześćset trzydzieści dziewięć złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem częściowego zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych w zakresie oddalonej części powództwa;

6. nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi :

a) na rzecz Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwotę 174,80 zł. (sto siedemdziesiąt cztery złote osiemdziesiąt groszy) tytułem zwrotu niewykorzystanej zaliczki na wynagrodzenie biegłego, uiszczonej w dniu 22 listopada 2013r., zaksięgowanej pod pozycją 2411 131501,

b) na rzecz Gminy K. Ł. kwotę 310,40 zł. (trzysta dziesięć złotych czterdzieści groszy), tytułem zwrotu niewykorzystanej zaliczki na wynagrodzenie biegłego, uiszczonej w dniu 26 marca 2013r., zaksięgowanej pod pozycją 2411 130402.

Sygnatura akt II C 1183/11

UZASADNIENIE

W pozwie, który wpłynął do Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 17 sierpnia 2011 roku, sprecyzowanym w piśmie z dnia 22 września 2011r., powód P. M. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego Gminy K. Ł. kwoty 205.886,27 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 czerwca 2011 roku oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu podał, że w dniu 17 maja 2009 roku, schodząc ze schodów znajdujących się na klatce schodowej w budynku położonym w K. przy ul. (...) doznał upadku. Jego przyczyną był zły stan techniczny schodów. W wyniku zaistniałego zdarzenia u powoda doszło do złamania prawej kończyny dolnej w stawie skokowym, a następnie, jako konsekwencja złamania, powstał zator płucny. Ubezpieczyciel pozwanego (...) uznał roszczenie powoda co do zasady i wypłacił kwotę 15.000 zł, tj. do pełnej wysokości sumy ryzyka odpowiedzialności określonej w polisie ubezpieczeniowej.

(pozew, k. 2-3, pismo procesowe, k. 184)

Precyzując po raz kolejny powództwo P. M. (1) wskazał, że na żadaną kwotę składa się:

- kwota 3.000 zł., dochodzona tytułem odszkodowania za poniesione koszty leczenia i rehabilitacji za okres od dnia 17 maja 2009 roku do dnia 21 stycznia 2011 roku,

- kwota 17.486,27 zł., renty wyrównawczej z tytułu utraconych zarobków, za okres od dnia 17 maja 2009 roku do dnia 21 stycznia 2011 roku,

- kwota 50.400 zł. z tytułu zwrotu kosztów leczenia od dnia 22 stycznia 2011 roku i na przyszłość, wyliczona po 150 zł. miesięcznie przy przyjęciu średniej długości życia, jaka pozostała powodowi – 28 lat,

- kwota 135.000 zł. z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

(pismo procesowe powoda z dnia 02.11.2011r., k. 189)

Odpis pozwu został doręczony stronie pozwanej w dniu 30 września 2011 roku.

(zwrotne poświadczenie odbioru, k. 186)

W odpowiedzi na pozew pozwana Gmina K. Ł. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych, a ponadto o zawiadomienie o toczącym się procesie i wezwanie do wzięcia udziału w sprawie Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., wskazując, że zgodnie z zawartą w dniu 1 września 2008 roku między Gminą K. Ł. a wskazanym przedsiębiorstwem umową o administrowanie

nieruchomościami komunalnymi, przejęło ono na siebie obowiązek administrowania budynku, w którym nastąpił wypadek. Do szczegółowych zadań administratora należała m. in. naprawa drobnych uszkodzeń tynków, posadzek i schodów w pomieszczeniach wspólnego użytku na łącznej powierzchni do jednego metra kwadratowego w jednym pomieszczeniu. Pozwana Gmina wskazała również, iż w okresie od 27 października 2008 roku do 26 października 2009 roku posiadała w (...) S.A. ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w związku „z wykonywaniem usług na rzecz ludności”, wobec czego wniosła o zawiadomienie o toczącym się procesie w trybie art. 84 k.p.c. także tego podmiotu.

Pozwana podniosła ponadto, iż w jej ocenie, żądanie powoda nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem nie udowodnił on, spełnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej po stronie pozwanego, w szczególności nie wykazał, że upadek ze schodów był wywołany ich złym stanem technicznym, jak również nie udowodnił istnienia związku przyczynowego pomiędzy złamaniem kończyny a zatorowością płucną, okoliczności, że zatorowość jest zwykłym następstwem złamania, a także potrzeby permanentnego leczenia do końca życia, wartości szkody w postaci poniesionych kosztów leczenia oraz okoliczności świadczących o rozmiarze krzywdy, uzasadniających wypłatę zadośćuczynienia. Pozwana wskazała także, że powód, określając szczegółowo wartość swojego żądania, nie uwzględnił jego pomniejszenia o kwotę wypłaconą przez ubezpieczyciela dopozwanego przedsiębiorstwa - (...) S.A.

(odpowiedź na pozew, k. 192-197)

Ustosunkowując się do powyższego powód wskazał, że pozwana Gmina K. Ł. oraz Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. ponoszą odpowiedzialność solidarnie. Wyjaśnił, iż w pozwie wniósł o zasądzenie kwoty pomniejszonej o otrzymane zadośćuczynienie, a ponadto, wobec zakwestionowania przez stronę pozwaną części rachunków za zakup leków, wniósł o pominięcie wydatków na preparaty Refresh Gut i Slim coffee ice.

(pisma procesowe, k. 229-231, k. 271)

Pismem z dnia 1 lutego 2012 roku (...) Spółka Akcyjna w siedzibą w W. przystąpił do procesu w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej.

(pismo procesowe, k. 247)

Postanowieniem z dnia 17 lutego 2012 roku Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na podstawie art. 194 § 1 k.p.c. zostało wezwane do udziału w sprawie w charakterze pozwanego.

(postanowienie, k. 263)

Odpis pozwu został doręczony dopozwanemu w dniu 18 kwietnia 2012 roku.

(zwrotne poświadczenie odbioru, k. 342)

W odpowiedzi na pozew dopozwane Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o. o. z siedzibą w K. wniosło o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu, wywodząc, iż powód nie wykazał, że szkoda pozostaje w związku przyczynowym z działaniem pozwanego przedsiębiorstwa oraz nie udokumentował wysokości dochodzonego roszczenia. Pozwany podniósł, że podejmował wszelkie działania zmierzające do utrzymania budynku w należyтым stanie technicznym, wykonywał wymagane prawem przeglądy i naprawy.

(odpowiedź na pozew, k. 296-300)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 17 maja 2009 roku powód, wraz ze swoją ówczesną narzeczoną K. (obecnie) M., odwiedzał siostrę narzeczonej - K. B. mieszkającą na pierwszym piętrze w budynku przy ulicy (...) w K.. Po zakończeniu wizyty P. M. (1), schodząc po schodach z pierwszej kondygnacji na parter, będąc w połowie schodów, doznał upadku w przebiegu którego zsunęła mu się prawa noga, a następnie zsunął się po schodach plecami. Zatrzymał się dopiero na ostatnim stopniu. Podniósł się o własnych siłach, odczuwał ból prawej nogi. Stopnie były wytarte, wyszczerbione i śliskie; nie miały równej

wysokości. Powód złapał się balustrady, ale nie była stabilna, więc się jej puścił. Było wczesne popołudnie, klatka schodowa była słabo oświetlona. Znajduje się na niej małe okno, ale jest usytuowane tyłem do osoby schodzącej. Powód miał na sobie buty za kostkę z cholewką z bieźnikiem pod spodem. W tym budynku powód był drugi lub trzeci raz w życiu. Zdarzenie widziała także A. B. (1), która chcąc wejść po schodach, zatrzymała się na parterze zamierzając przepuścić powoda. Była z dzieckiem. Światło dzienne wpadało również przez drzwi wejściowe, które otworzyła córka A. B. (1), wchodząc do budynku.

Wcześniej zdarzyło się, że K. M. (1) zsunęła się noga na tych schodach. Córka A. B. (1) także spadła z tych schodów.

(zeznania powoda, 261v. - 262 w zw. z 00:19:54 protokołu rozprawy z 13.01.2015 r. – k. 762, zeznania K. M., k. 413, zeznania A. B., k. 414v-415)

Powód odczuwał ból nogi, która zaczęła puchnąć. Bezpośrednio po zdarzeniu brat K. M. (1) zawiózł go do (...) Pogotowia (...), gdzie na podstawie zdjęcia radiologicznego prawego stawu skokowego rozpoznano uraz prawej kończyny dolnej pod postacią złamania kostki przyśrodkowej z przemieszczeniem odłamu kostki bocznej stawu skokowego prawego. Powód został skierowany do Szpitala im. (...) w Ł., gdzie jeszcze tego samego dnia założono mu but ortopedyczny i w stanie ogólnym dobrym odesłano do domu. Miał zalecone wykonywanie śródskórne iniekcji leków przeciwzakrzepowych.

P. M. (1) korzystał ze zwolnienia lekarskiego, nie wychodził z domu, po mieszkaniu poruszał się przy pomocy kuli. Odczuwał ból nogi, miał utrudnione poruszanie się, opiekowała się nim ówczesna narzeczona K. M. (1).

(zeznania powoda, 261v. w zw. z 00:19:54 protokołu rozprawy z 13.01.2015 r. – k. 762, zeznania K. M., k. 413v., dokumentacja medyczna, k. 23)

W dniu 19 czerwca 2009 roku u powoda wystąpiła nagle duszność, ból w klatce piersiowej, osłabienie. Powyższym dolegliwościom towarzyszył spadek ciśnienia tętniczego krwi. Powód wezwał Pogotowie (...) i został bezzwłocznie przewieziony na Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Kardiologii Szpitala (...) w Ł., gdzie przebywał do 1 lipca 2009 roku.

Rozpoznano u niego zatorowość płucną w przebiegu złamania kończyny dolnej prawej, miokardiopatię w okresie wydolności krążenia, nadciśnienie tętnicze oraz dyslipidemię w trakcie leczenia statynami.

Powód został wypisany do domu w stanie dobrym z zaleceniem ponownego zgłoszenia się do tego samego oddziału szpitalnego w celu włączenia i ustalenia dawki przeciwkrzepliwego leku stosowanego doustnie.

(zeznania powoda, k. 292 w zw. z k. 00:19:54 protokołu rozprawy z 13.01.2015 r. – k. 762, karta leczenia szpitalnego, k. 15-16, dokumentacja medyczna, k. 55)

W okresie od 27 lipca do 31 lipca 2009 roku powód ponownie przebywał na Oddziale Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Kardiologii Szpitala (...) w Ł., a następnie w okresie od 12 do 18 sierpnia 2009 roku z powodu nasilenia duszności i bólów w klatce piersiowej na Oddziale Gruźlicy, Chorób i Nowotworów Płuc Szpitala w Ł.. Rozpoznano u niego zatorowość płucną, nadciśnienie tętnicze, miokardiopatię w okresie wydolności krążenia, przewlekłe zapalenie błony śluzowej żołądka i dyslipidemię, zalecono dalszą opiekę pulmonologiczną i kardiologiczną w warunkach ambulatoryjnych i utrzymano leczenie przeciwkrzepliwe środkiem doustnym. Powód pozostawał także pod opieką poradni ortopedycznej i rehabilitacyjnej.

Podczas pobytu w szpitalu w okresie od 27 lipca do 31 lipca 2009 roku włączono powodowi do leczenia doustny lek zmniejszający krzepliwość krwi – W..

(karta leczenia szpitalnego, k. 12-13, karta wypisowa, k. 17-18, dokumentacja medyczna, k. 25-45, 56-66, historia choroby, k. 49-54, 73-82, zeznania powoda, k. 292 w zw. z k. 00:19:54 protokołu rozprawy z 13.01.2015 r. – k. 762)

W okresie od 12 października 2010 roku do 3 listopada 2010 roku powód korzystał z rehabilitacji usprawniającej kończynę w ramach prewencji rentowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W wyniku odbytej rehabilitacji nastąpiła poprawa ogólnej sprawności i wydolności narządu ruchu, powód nie potrzebował przy poruszaniu się wsparcia ortopedycznego. Zakończył turnus z zaleceniem unikania przeciążeń narządu ruchu oraz dalszego leczenia usprawniającego w warunkach ambulatoryjnych.

(informacja o przebytej rehabilitacji, k. 19-22)

W okresie od 9 do 30 marca 2012 roku P. M. (1) przebywał na leczeniu na Oddziale Rehabilitacji Pulmonologicznej SPZOZ Szpitala (...) w G., z rozpoznaniem nieokreślonego przewlekłego zapalenia oskrzeli, stanu po zatorowości płucnej przebytej w 2009 roku w przebiegu złamania kończyny dolnej prawej i nadciśnienia tętniczego. Nie stwierdzono u powoda cech niewydolności układu krążenia.

(karta informacyjna leczenia szpitalnego, k. 360-362)

W dniach od 13 sierpnia do 5 września 2012 roku powód ponownie korzystał z rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z rozpoznaniem zespołu bólowego kręgosłupa, dysfunkcji prawej kończyny dolnej po jej złamaniu oraz naczyńniaka trzonów. Nie stwierdzono u powoda zaburzeń ze strony układu krążenia.

(informacja, k. 384-385)

W dniu 15 października 2012 roku powód zgłosił się do SP ZOZ (...) w Ł. z powodu odczuwania bólu w klatce piersiowej. Po wykonaniu badań w stanie ogólnym dobrym został wypisany do domu z zaleceniem dalszej opieki kardiologicznej i pulmonologicznej.

(karta informacyjna, k. 406)

W okresie od 4 października 2013 roku do 25 października 2013 roku powód ponownie przebywał na Oddziale Rehabilitacji Pulmonologicznej SPZOZ Szpitala (...)w G., z rozpoznaniem zapalenia oskrzeli, stanu po zatorowości płucnej przebytej w 2009 roku i nadciśnienia tętniczego.

(karta informacyjna, k. 634-635)

Właścicielem budynku położonego w K. przy ul. (...) jest Gmina K. Ł. .

W dniu 1 września 2008 roku pomiędzy Gminą K. Ł. a Przedsiębiorstwem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. została zawarta umowa o administrowanie nieruchomościami komunalnymi. Zgodnie z jej postanowieniami przedsiębiorstwo przyjęło do administrowania m. in. nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi stanowiącymi składniki mienia komunalnego gminy.

Stosownie do § 2 powołanej umowy do podstawowych obowiązków administratora należy m. in. zapewnienie prawidłowej eksploatacji budynków i terenów przydomowych, prowadzenie bieżącej aktualizacji bazy danych o zarządzanych nieruchomościach, obsługa mieszkańców wynikająca z obowiązków Gminy w zakresie określonym w umowie oraz z uregulowań zawartych w przepisach Kodeksu cywilnego i ustawie o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz ustawy o własności lokali, a także racjonalne gospodarowanie zasobami mieszkaniowymi.

W myśl § 3 do szczegółowych zadań administratora w zakresie prawidłowej eksploatacji budynków i terenów przydomowych należy:

1. utrzymywanie w należyтым stanie sanitarno-porządkowym budynków i ich otoczenia zgodnie z zasadami określonymi w Uchwale Rady Miejskiej w K. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie K.,

2. przeprowadzanie przeglądów stanu technicznego obiektów, lokali i wyposażenia zgodnie z ustawą prawo budowlane
3. prowadzenie ksiąg obiektów,
4. sporządzanie w uzgodnieniu z Gminą inwentaryzacji budynków nie posiadających technicznej dokumentacji budowlanej,
5. bieżąca konserwacja zarządzanych obiektów w zakresie:
 - a/ robót budowlanych, w tym m. in. naprawa drobnych uszkodzeń tynków, posadzek i schodów w pomieszczeniach wspólnego użytku na łącznej powierzchni do 1 m² w jednym pomieszczeniu;
6. ubezpieczenie administrowanych obiektów od odpowiedzialności cywilnej, ognia, powodzi klęsk żywiołowych i innych zdarzeń losowych,
7. zabezpieczenie zgłaszanych przez najemców lokali awarii niezwłocznie w ramach pełnionych dyżurów. Przez awarię rozumie się stan niesprawności obiektu, uniemożliwiający jego prawidłowe funkcjonowanie,
8. usuwanie awarii w administrowanym zasobie poza zakresem robót, o których mowa w pkt 6 niniejszego paragrafu mogło nastąpić na podstawie odrębnych zleceń wystawionych przez Gminę, po uprzednim zatwierdzeniu przez nią kosztorysu wykonania tych robót przedłożonego przez administratora,
9. zgłaszanie Gminie budynków do remontu kapitalnego i modernizacji z określeniem zakresu rzeczowego robót, przygotowywanie protokołów typowania w zakresie niezbędnych remontów,
10. zgłaszanie Gminie budynków nadających się do rozbiórki lub zagrożonych katastrofą budowlaną.

Na mocy § 11 pkt 1 umowy administrator został zobowiązany do dostarczania Gminie informacji sporządzanych w oparciu o kontrole stanu technicznego budynków, a dotyczące potrzeb remontowych zarządzanych obiektów, w terminach umożliwiających ich uwzględnienie w rocznych planach remontowych.

(umowa, k. 201-206)

Akt przekształcenia Przedsiębiorstwa (...) w spółkę Gminy z ograniczoną odpowiedzialnością stanowi, iż przedmiotem działalności Spółki jest w szczególności świadczenie usług komunalnych i mieszkaniowych, w tym w zakresie eksploatacji zasobów mieszkaniowych, konserwacji, remontów budynków mieszkalnych i użytkowych celem utrzymania ich we właściwym stanie technicznym, administrowanie budynków stanowiących własność gminy K. Ł., także działalność budowlano-montażowa, remontowa, konstrukcyjna oraz projektowanie (§ 6 aktu).

(akt przekształcenia, k. 209-217)

Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o. o. w okresie od 01.01.2009 roku do 31.12.2009 roku objęte było ochroną ubezpieczeniową od odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A.

(umowa, k. 323-324)

W okresie od 27 października 2008 roku do 26 października 2009 roku Gmina K. Ł. posiadała w (...) S.A. ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w związku „z wykonywaniem usług na rzecz ludności”.

(umowa, k. 155-156, o.w.u., k. 157-164)

W protokole z wykonanej w dniach 21 kwietnia 2008r. – 19 maja 2008r. kontroli okresowej sprawności technicznej, wartości użytkowej i estetyki obiektu budowlanego- przeglądu pięcioletniego przedmiotowego budynku znajduje się wpis dotyczący schodów zawierający informację, że stopnie są wytarte, jednak brak było dalszych zaleceń odnośnie ich

konserwacji. Przegląd został wykonany przez Firmę (...) wyłonioną w drodze przetargu. W protokołach przeglądów dokonanych w dniu 8 października 2008r. oraz 7 października 2009r. przez pracownika Przedsiębiorstwa (...), odnośnie uszkodzeń dotyczących klatki schodowej, znajduje się jedynie informacja o konieczności wymiany drzwi wejściowych.

(protokół, k. 306-311, zeznania E. K.-B., k. 389, protokół przeglądu, k. 304, k. 305, zeznania G. G., k. 390)

Pismem z dnia 7 stycznia 2009 roku pozwane przedsiębiorstwo, przekazując protokół z okresowej kontroli przewodów kominowych w przedmiotowym budynku, zwróciło się do Urzędu Gminy z informacją, iż zachodzi pilna potrzeba dobudowania przewodów spalinowych i wentylacyjnych.

(pismo, k. 312)

W związku z przeprowadzoną w dniu 31 lipca 2009 roku kontrolą budynku położonego w K. przy ul. (...) Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w P., z uwagi na brak komina i zawilgocenie ścian, zobowiązał pozwane przedsiębiorstwo do sporządzenia w terminie do dnia 31 października 2009 roku orzeczenia o stanie technicznym przedmiotowego budynku oraz jego oceny mykologicznej.

(postanowienie, k. 320, zeznania E. K.-B., k. 389)

Koszty sporządzenia ekspertyzy pokrywała pozwana Gmina, w związku z czym Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o. o. zwróciło się o wyrażenie zgody na jej sporządzenie. Urząd Miejski w K. wyraził taką zgodę pismem z dnia 7 października 2009 roku. Powyższa ekspertyza została wykonana w styczniu 2010 roku, już po wyznaczonym terminie. Pozwane Przedsiębiorstwo nie występowało do Gminy z wnioskiem o wyrażenie zgody na remont klatki schodowej w spornym budynku. Po wypadku powoda, do którego doszło w dniu 17 maja 2009 roku, nie dokonywano także dalszych napraw, bowiem z ekspertyzy technicznej wynikało, że budynek jest przeznaczony do rozbiórki.

(zeznania E. K.-B., k. 389 v., zgoda, k. 319, pismo Inspektora Nadzoru Budowlanego, k. 317)

W opinii o stanie technicznym przedmiotowego budynku stan techniczny schodów został określony jako zadowalający. Schody drewniane na poddasze wykazywały duże zużycie desek stopni wynikające z długoletniego użytkowania.

Sporządzająca ekspertyzę W. K. (1) określiła stopień zużycia schodów na 70 %, jednak zgodnie ze sporządzoną opinią stan techniczny budynku był zły z uwagi na brak odpowiedniej ilości przewodów kominowych, brak wentylacji grawitacyjnej, zawilgocenie oraz korozję biologiczną elementów.

(opinia, k. 134-145, zeznania W. K., k. 390)

Pismem z dnia 28 stycznia 2010 roku dopozwane przedsiębiorstwo przesyłając opinię o stanie technicznym budynku położonego w K. przy ul. (...) poinformowało Burmistrza K. oraz Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w P., że stan techniczny budynku jest zły; brak odpowiedniej ilości przewodów kominowych, brak wentylacji grawitacyjnej, zawilgocenie, korozja biologiczna elementów stanowiły bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi.

W piśmie wskazano, iż mając na uwadze zły stan techniczny, nieopłacalność remontu, niski komfort funkcjonalno-użytkowy, budynek należało przeznaczyć do rozbiórki.

(pisma, k. 314, k. 315)

Pismem otrzymanym przez dopozwane przedsiębiorstwo w dniu 11 sierpnia 2009 roku powód wezwał do zapłaty, tytułem zwrotu poniesionych przez niego kosztów leczenia, utraconego zarobku kwoty minimum 7.000 zł. oraz tytułem zadośćuczynienia kwoty 55.000 zł. W piśmie został wskazany termin udzielenia odpowiedzi - do dnia 20 sierpnia 2009 roku.

(pismo powoda, k. 331)

Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o. o. w dniu 19 sierpnia 2009 roku odmówiło powodowi wypłaty odszkodowania.

(pismo, k. 238)

Pismem z dnia 22 lutego 2011 roku powód wystąpił do Urzędu Miejskiego w K. oraz (...) S.A. z roszczeniem zapłaty kwoty 220.886,27 zł., na którą złożyła się kwota 150.000 zł., tytułem zadośćuczynienia, kwota 17.486,27 zł tytułem utraconego zarobku oraz kwota 50.400 zł z tytułu kosztów dożywotniego leczenia chorób współistniejących będących następstwem leczenia choroby podstawowej.

(pismo z dnia 22.02.2011r., k. 6-9)

Pismem z dnia 1 czerwca 2011 roku (...) S.A. uznało roszczenie powoda za zasadne i przyznało mu zadośćuczynienie w wysokości 15.000 zł, wskazując, iż podana kwota wyczerpała sumę ubezpieczenia z tytułu odszkodowania odpowiedzialności cywilnej deliktowej z polisy (...).

(pismo (...) S.A., k. 232, zawiadomienie o wypłacie, k. 233-237)

(...) S.A. ustosunkowując się do zawartego w skierowanym przez powoda piśmie z dnia 22 lutego 2011 roku roszczenia, odmówiło mu wypłaty odszkodowania wskazując, iż zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do postawienia ubezpieczającemu zarzutu zawinionego działania lub zaniechania, które skutkowałoby obowiązkiem odszkodowawczym, podtrzymując tym samym swoje stanowisko zawarte w piśmie z dnia 9 lipca 2010 roku.

(pismo (...), k. 133)

Budynek zlokalizowany przy ul. (...) w K. na dzień 26 kwietnia 2012 roku nie został wyłączony z użytkowania, jednak z uwagi na ekspertyzę wskazującą na jego zły stan techniczny zamieszkujące w budynku rodziny zostały umieszczone w projekcie listy osób oczekujących na zawarcie umowy najmu lokalu zamiennego. W 2010 roku osoba zamieszkująca w jednym z lokali na piętrze została przekwaterowana do innego lokalu mieszkalnego.

(oświadczenie Burmistrza K., k. 356)

Pod względem konstrukcyjnym (rzemieślniczym) podmiotowe schody zostały zbudowane poprawnie. Świadczy o tym ich obecny stan. Belki policzkowe nie wykazują żadnych pęknięć, ubytków, ani zagięć. Poręcz balustrady też nie wykazuje jakichkolwiek uszkodzeń, czy pęknięć. Tralki są częściowo wymienione, pozostałych stan jest dobry. Podstopnie nie wykazują uszkodzeń, ich stan jest dobry. Oświetlenie biegu schodów jest słabe i pośrednie.

W stosunku do stanu technicznego z dnia 17 maja 2009 roku wzmocniony został słupek dolny. Jest on mało stabilny. Dopiero jego wzmocnienie (usztywnienie) usztywnia i stabilizuje balustradę. Dolny słupek jest w stanie dostatecznym (po wzmocnieniu). Obecnie odchylenie balustrady na zewnątrz i wewnątrz wynosi około 1,5 cm. Bez wzmacniających blach słupek dolny był mało stabilny. Mogło to powodować większe odchyły balustrady na zewnątrz i wewnątrz.

W biegu przedmiotowych schodów wmontowanych jest 17 stopnic drewnianych. Wszystkie stopnice są w pasie wzmoczonego ruchu wytarte. Ich stopień wytarcia jest różny, jednak stopnice, których ubytek grubości jest większy niż 1,4 cm i ubytek szerokości jest większy od 0,7 cm powinny być usunięte i wstawione nowe.

Stan techniczny stopnic jest zły. Stopnie są za wąskie szczególnie przy schodzeniu. Różna jest ich wysokość w strefie wzmoczonego ruchu z uwagi na nierówne wytarcie stopnic. Za duży jest także kąt schodzenia. To stwarza niebezpieczeństwo potknięcia się (szczególnie przy schodzeniu). W sytuacji gdy stopień jest wyższy lub niższy od pozostałych, użytkownik powinien zostać o tym poinformowany w formie widocznego i czytelnego opisanie odmienności. Największe wytarcie jest na krawędzi i blisko krawędzi nosków, co powoduje tworzenie się zaokrąglenia krawędzi stopnia, co sprzyja zsunięciu się stopy z wąskiego stopnia podczas schodzenia.

Przedmiotowe schody znajdują się w wielorodzinnym budynku mieszkalnym.

Szerokość schodów w takim budynku powinna wynosić minimum 120 cm, natomiast szerokość całkowita konstrukcji wynosi 101 cm. Z niniejszych schodów korzystały mieszkające w budynku trzy rodziny. Przy jednym biegu ruch odbywał się pojedynczo, zachowana była komunikacja wzrokowa pomiędzy dołem a górą schodów. Także jedna balustrada wymuszała pojedyncze poruszanie się po schodach.

Jednak schody te są ogólnodostępne i powinny być oznakowane o niebezpieczeństwach i zagrożeniach podczas ich użytkowania. Powinny być dobrze oświetlone i bezpieczne. Przygodny człowiek powinien wiedzieć co mu zagraża i na co powinien zwrócić uwagę podczas wchodzenia i schodzenia przedmiotowymi schodami.

Schody drewniane w budynku wielorodzinnym narażone są na eksploatację dynamiczną i mechaniczną (wytarcia). Klatka schodowa a w tym schody w budynku wielorodzinnym narażone są bezpośrednio na kontakt użytkowników przybywających z zewnątrz w twardym obuwiu, zabrudzonym. Schody powinny być utrzymywane w dobrym stanie technicznym, ponieważ ich niesprawność zagraża bezpośrednio ich użytkownikowi.

(opinia biegłego z zakresu budownictwa lądowego W. P., k. 541-600)

Powód P. M. (1) w wyniku zdarzenia w dniu 17.05.2009 r. w zakresie narządów ruchu doznał złamania kostki przyśrodkowej prawej nogi. Po zastosowanym leczeniu zachowawczym i postępowaniu usprawniającym obecnie pozostają wyraźne nierówności w miejscu urazu, nieznaczne ograniczenie ruchomości prawego stawu skokowego, wielomiejscowy zespół bólowy i poczucie pogorszenia sprawności.

Na wszystkich dostępnych zdjęciach RTG widoczne są zmiany charakterystyczne dla tzw. stawu rzekomego, czyli utrwalonego braku zrostu, po dawno (nawet przed kilkunastu i więcej laty) przeżytym złamaniem wieloodłamowym kostki przyśrodkowej. Pośrednim argumentem przemawiającym za zaistnieniem u powoda wcześniejszego urazu tej okolicy jest krótkotrwałość bólu po przedmiotowym urazie, który ustąpił już po kilku dniach unieruchomienia. W przypadkach świeżych wieloodłamowych złamań kostek znaczne bóle zwykle utrzymują się przez kilka tygodni, nawet miesięcy.

Uszczerbek na zdrowiu powoda na skutek doznanych w czasie wypadku w dniu 17.05.2009 r. obrażeń w zakresie narządów ruchu jest stały i wynosi obecnie 15% (zgodnie z poz. 162b zał. do rozp. min. (...) z dn. 18.12.2002 r.). Na wielkość uszczerbku nie ma wpływu fakt zaistnienia lub niezastnienia wcześniejszego urazu w postaci złamania wieloodłamowego kostki przyśrodkowej. Zastosowana pozycja obejmuje również urazy tkanek miękkich, do których należy zrost włóknisty w przypadku stawu rzekomego.

Nie można wykluczyć, że w związku z zaistniałym urazem u powoda doszło do zwiększenia dolegliwości ze strony kręgosłupa lędźwiowego. Mogą one mieć charakter zespołu bólowego o typie korzeniowym.

Zakres cierpień fizycznych i psychicznych powoda, w związku z doznanymi w dniu 17.05.2009r. obrażeniami narządów ruchu, należy określić jako znaczny. Jest to związane z doznawanym bólem, koniecznością pozostawania w ciężkim i niewygodnym unieruchomieniu w gipsie goleniowo-stopowym łącznie przeszło osiem tygodni, chodzeniem przy pomocy kul, także bez możliwości pełnego obciążania chorej kończyny, zabiegami i ćwiczeniami usprawniającymi, ograniczeniami w sprawności. Dolegliwości bólowe, wymagające systematycznego stosowania leków, trwały przez okres pierwszych kilku dni po zdarzeniu. Powód miał także zalecone stosowanie leków przeciwzkrzepowych przez cały okres trwania unieruchomienia gipsowego. Ponadto miał zalecone iniekcje leku przeciwzkrzepowego fraxiparine 40 amp. 0,4, którego koszt wynosi 64,00 zł.

U powoda, ze względu na doznane w dniu 17.05.2009 r. obrażenia narządów ruchu, występowała potrzeba częściowej pomocy osób trzecich przez okres ok. 3 miesięcy po zdarzeniu. Obejmowało to czas pozostawania w dużym opatrunku gipsowym i pierwsze dwa tygodnie po zdjęciu gipsu. Było związane z koniecznością chodzenia przy pomocy dwóch kul łokciowych i z ograniczonymi możliwościami obciążania chorej kończyny dolnej. Dotyczyło to początkowo

pomocy w niektórych czynnościach higienicznych, ubieraniu się, wyręczania lub pomocy praktycznie we wszystkich czynnościach związanych z nieco większym wysiłkiem, zwłaszcza z koniecznością jednoczesnego użycia obu kończyn górnych, dłuższego stania i chodzenia. Pomoc innych osób w tym okresie czasu była powodowi potrzebna przeciętnie w ciągu ok. 4 godzin dziennie. Przez dalsze trzy miesiące występowała potrzeba okresowej pomocy osób trzecich w wymiarze ok. 1 godziny dziennie. Było to związane z utrzymującą się jeszcze w znaczącym zakresie ograniczoną sprawnością prawej kończyny dolnej i chodzeniem początkowo jeszcze przy pomocy dwóch i następnie już tylko jednej kuli. Dotyczyło to pomocy we wszystkich czynnościach związanych z dużym wysiłkiem, zwłaszcza z koniecznością jednoczesnego użycia obu kończyn górnych, długotrwałego stania i chodzenia, zwłaszcza wchodzenia z ciężarem na podwyższenia.

Powód ze względu na doznane urazy narządów ruchu obecnie nie wymaga pomocy innych osób w codziennych czynnościach. Proces jego leczenia dobiegł już końca. Uzyskany wynik i rokowania na przyszłość należy określić jako umiarkowanie dobre. Raczej nie odzyska już pełnego zakresu ruchomości prawego stawu skokowego. Jest to wynikiem rozległości samego urazu. Ze względu na powstawanie tendencji do zmian zwyrodnieniowych po złamaniach przestawowych możliwe jest narastanie w przyszłości takich zmian w obrębie prawego stawu skokowego. Poczucie pogorszenia sprawności i subiektywny zespół bólowy znajdują podstawę w badaniu ortopedycznym i nadal występują.

Brak jest dostatecznych podstaw do stwierdzenia, że odczuwane przez powoda od 2003 roku bóle w okolicy kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego były przyczyną doznanego urazu i miały wpływ na jego zakres i rozmiar. Powód miał bóle kręgosłupa pojawiające się okresowo, pozostawał w trakcie leczenia usprawniającego od 2007 r. Pomimo to pracował i poruszał się wystarczająco sprawnie. W dostępnej dokumentacji i wywiadzie brak danych na to, że w czasie bezpośrednio przed zaistnieniem urazu doszło do takiego zaostrzenia zespołu bólowego kręgosłupa, które w znaczącym zakresie utrudniałoby powodowi poruszanie się i sprzyjało upadkom, czy nawet tylko potknięciom.

Brak jest także dostatecznych podstaw do stwierdzenia, że fakt chorowania przez powoda na chorobę zwyrodnieniową stawów miał wpływ na przebieg zdarzenia i doznane obrażenia oraz, że choroba ta mogła być przyczyną doznania takiego urazu. Powód pomimo rozpoznania choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa poruszał się sprawnie i pracował. Okoliczności przedmiotowego urazu były typowe. Brak jest również dostatecznych podstaw do stwierdzenia, że występująca choroba zwyrodnieniowa mogła być przyczyną braku zrostu kostki przyśrodkowej po doznanym urazie.

Nie można wykluczyć, że znaczna masa ciała powoda przyczyniła się do powstania przedmiotowego urazu. Nie ma jednak prostej zależności. Należy podkreślić, że sam uraz nie miał znacznej rozległości. U osoby o takiej masie ciała mogły, w podobnych okolicznościach, powstać znacznie rozleglejsze złamania. Z kolei, nawet osoby szczupłe i w pełni sprawne fizycznie, w podobnych okolicznościach, mogą doznać znacznie groźniejszych urazów. Nie można wprawdzie wykluczyć, że przebyte przez powoda wcześniejsze złamanie wieloodłamowe mogło powodować mniejszą sprawność prawej kończyny dolnej. Jednakże powód podawał, że takich ograniczeń sprawności nie odczuwał. Chodził sprawnie i pracował. Zaistnienie u powoda zmian zwyrodnieniowych w okolicy prawego stawu skokowego jest wynikiem dawnego urazu. Na te zmiany nałożył się ponowny uraz, który spowodował dalsze zniekształcenie tej samej okolicy i kolejną progresję zmian zwyrodnieniowych, ale ciągle są to zmiany pourazowe, nie mające związku z „chorobą samoistną” czy jakąś ogólną „tendencją do powstawania zmian zwyrodnieniowych”, których biegły chirurg ortopeda u powoda nie stwierdził, poza niewielkimi zmianami kręgosłupa piersiowego i lędźwiowo-krzyżowego.

Nie można wykluczyć, że wcześniejsze złamania prawej kończyny dolnej powoda mogły mieć wpływ na zakres i rozległość powstałego urazu. Nie jest jednak możliwe dokładniejsze określenie, jaki to był wpływ. Fakt występowania wcześniej utrwalonego braku zrostu po dawnym złamaniu wieloodłamowym kostki przyśrodkowej pierwotnie osłabiał mechaniczną odporność tej okolicy i mógł sprzyjać ograniczeniu rozległości przedmiotowego urazu. Jest prawdopodobne, że gdyby nie wcześniejsze zmiany, to u powoda mogłoby dojść do wielomiejscowych złamań dwóch kostek, dalszej nasady kości piszczelowej itp. W taki sposób doszło jednak tylko do złamania w części pierwotnie już osłabionej. Nie można jednak również wykluczyć, że gdyby prawy staw skokowy u powoda przed zdarzeniem w dniu 17.05.2009 r. był w pełni zdrowy, to u powoda nie doszłoby do żadnego urazu, lub zaistniały uraz byłby znacznie mniejszy, o charakterze np. skręcenia lub tylko naciągnięcia stawu skokowego. Stwierdzony przez biegłego sądowego

lekarza ortopedę 15% uszczerbek jest związany wyłącznie ze skutkami przedmiotowego wypadku z 17 maja 2009 roku. Staw rzekomy, który wystąpił na skutek wcześniejszego urazu, nie ma związku ze stopniem trwałego uszczerbku na zdrowiu powoda wywołanego spornym urazem.

(opinia biegłego specjalisty ortopedii i chirurgii urazowej A. W., k. 518-520, opinia uzupełniająca, k. 649-650, ustna opinia uzupełniająca, k. 761-762)

Powód, w trakcie upadku ze schodów w dniu 17.05.2009r., doznał urazu prawej kończyny dolnej pod postacią złamania kostki przyśrodkowej z przemieszczeniem odłamu kostki bocznej stawu skokowego prawego. W trakcie unieruchomienia kończyny w bucie ortopedycznym, po około 1 miesiącu od złamania, u powoda doszło do incydentu zatorowości płucnej, potwierdzonej stosownymi badaniami biochemicznymi i radioobrazowymi.

Wskutek zastosowanego intensywnego leczenia przeciwkrzepliwego w warunkach szpitalnych uzyskano poprawę stanu ogólnego powoda i normalizację wyników badań koagulologicznych, a w kolejnych tygodniach również wycofanie się zmian zatorowych z łożyska naczyń płucnych. U powoda kontynuowano leczenie doustnym lekiem przeciwkrzepliwym. Jest on obecnie uznany za czasowo niezdolnego do pracy z powodu schorzenia kręgosłupa, bez związku z przebyłym wypadkiem i jego powikłaniem w postaci zatorowości płucnej.

Istnieje adekwatny związek pomiędzy złamaniem kończyny dolnej prawej przez powoda oraz zatorowością płucną, która wystąpiła po okresie 4 tygodni od doznanego urazu. Wielotygodniowe unieruchomienie złamanej kończyny dolnej P. M. w bucie ortopedycznym było powodem powstania skrzepliny w naczyniu żylnym, jej mobilizacji oraz zatoru drobnych odgałęzień tętnicy płucnej, a więc zatoru płucnego. Powód, mając unieruchomioną nogę w bucie ortopedycznym, nie był w stanie prowadzić efektywnie profilaktyki przeciwzakrzepowej w postaci rehabilitacji ruchowej. Poruszał się jedynie przy pomocy kuli. Dlatego też, zgodnie z ordynacją lekarską stosował profilaktykę farmakologiczną w postaci heparyny drobnocząsteczkowej.

Rozmiar cierpień fizycznych i psychicznych powoda był umiarkowanego stopnia, biorąc pod uwagę czas ich trwania, ogólny stan zdrowia powoda w trakcie leczenia szpitalnego oraz skuteczność zastosowanego leczenia.

Powód był leczony szpitalnie każdorazowo w ramach ubezpieczenia zdrowotnego i w związku z tym nie poniósł dodatkowych kosztów z tym związanych. Miesięczny koszt leczenia preparatem Warfarin wynosi 10 złotych. Pozostałe leki, które przyjmuje powód nie pozostają w związku z przebyłym incydentem zatorowości płucnej.

Powód nie wymagał i nie wymaga nadal leczenia rehabilitacyjnego oraz pomocy osób trzecich biorąc pod uwagę stan jego układu oddechowego.

Trwały procentowy uszczerbek na zdrowiu u powoda w następstwie przebytej zatorowości płucnej wynosi 10% zgodnie z punktem 61 a. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002r. Przyczyną wskazanego uszczerbku są utrwalone zmiany bliznowate - prawdopodobnie pozawałowe - w segmencie 9 i 10 płuca lewego, którym towarzyszyła i towarzyszy pełna wydolność oddechowa powoda.

(opinia biegłego sądowego z zakresu pulmonologii oraz medycyny pracy J. G., k. 435-438, opinia uzupełniająca, k. 508-509)

Z kardiologicznego punktu widzenia, pomiędzy rozpoznaną u powoda zatorowością płucną a złamaniem w obrębie kończyny dolnej prawej, zachodzi adekwatny związek przyczynowy. Zatorowość płucna, która wystąpiła w czerwcu 2009 roku, spowodowała ciężką niewydolność krążenia, z towarzyszącymi cierpieniami. W wyniku zastosowania prawidłowego i intensywnego leczenia, niewydolność krążenia i związane z tym cierpienia ustąpiły bardzo szybko, po około 7 dniach.

W dalszych okresach, co znajduje potwierdzenie w kartach informacyjnych leczenia szpitalnego, nie obserwowano cech niewydolności krążenia, powód nie był leczony z tego powodu i nie doznał ograniczeń w czynnościach życia codziennego.

Nie występuje długotrwały uszczerbek na zdrowiu w zakresie układu krążenia. Powód z tego powodu nie wymagał leczenia farmakologicznego, poza leczeniem przewlekłym doustnymi lekami przeciwzakrzepowymi, np. warfariną, standardowo przez okres 6 miesięcy.

(opinia biegłego kardiologa S. O., k. 403-405)

Z neurologicznego punktu widzenia powód nie doznał w wyniku przedmiotowego wypadku uszkodzenia ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego.

(opinia biegłego neurologa A. N., k. 668-670)

Powód P. M. (1), ma wykształcenie wyższe, z zawodu jest filologiem polskim o specjalności nauczycielskiej. Ma uprawnienia tłumacza kontaktowego z 4 języków, jednak nigdy nie pracował w zawodzie tłumacza. Pracował jako manager w firmie dostarczającej materiały budowlane.

Aktualnie, powód jest mniej sprawny fizycznie niż przed upadkiem, do którego doszło w dniu 17 maja 2009 roku. Nie może biegać, odczuwa ból nogi przy zmianie warunków atmosferycznych. Nie jest w stanie wykonywać pracy fizycznej. Prowadzenie samochodu sprawia mu trudność.

(zeznania powoda, 262 w zw. z k. 00:19:54 protokołu rozprawy z 13.01.2015 r. – k. 762)

Stawka (...) Komitetu Pomocy (...) za 1 godzinę usług opiekuńczych w dni powszednie od kwietnia 2008 roku do 30 czerwca 2009 roku wynosiła 7,50 zł, a od lipca 2009 roku do 30 czerwca 2013 roku wynosiła 9,50 zł.

(okoliczność notoryjnie znana)

Niezdolność powoda do pracy spowodowana przedmiotowym wypadkiem trwała do zakończenia leczenia rehabilitacyjnego w ramach prewencji rentowej ZUS, tj. do dnia 3 listopada 2010 roku, jednak Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacał z tego tytułu świadczenie rehabilitacyjne do 10 listopada 2010 roku.

(informacja z ZUS, k. 19-22, k. 89-90)

W okresie poprzedzającym wypadek, do 31 grudnia 2009 roku powód był zatrudniony w (...) Spółka z o.o., jako prezes zarządu, gdzie otrzymywał wynagrodzenie w wysokości po 517,80 zł. netto.

Od 18 maja 2009 roku przebywał na zwolnieniu chorobowym, podczas którego otrzymał zasiłek chorobowy, wypłacany przez pracodawcę, w kwotach netto: za miesiąc maj 2009r. : 475,67 zł., za miesiąc czerwiec 2009r. : 410,96 zł., za lipiec 2009r. : 410,09 zł., sierpień 2009r. : 419,10 zł., wrzesień 2009r. : 407,42 zł., a następnie za październik 2009r. : 419,11 zł., za listopad 2009r. : 430,00 zł., oraz za grudzień 2009r. : 466,12 zł.

(zaświadczenie o zarobkach, k. 84, zeznania powoda, k. 262 w zw. z k. 00:19:54 protokołu rozprawy z 13.01.2015 r. – k. 762, informacja z rachunku (...), k. 83)

W okresie od 7 lipca 2008 roku do 5 sierpnia 2010 roku powód był zatrudniony także w (...) S.A. z siedzibą w P., na podstawie umowy na czas określony. W okresie od maja 2009 roku do lipca 2010 roku otrzymał pobory w kwotach netto : za miesiąc maj 2009r.: 2.604,64 zł., za czerwiec : 2.327,09 zł. (od wskazanej kwoty odliczeniu podlega kwota 104,38 zł. tytułem zwrotu różnicy zasiłku chorobowego), za lipiec : 2.419,08 zł., za sierpień : 2.399,98 zł., za wrzesień : 2.095,66 zł., za październik : 2.399,98 zł., za listopad : 2.465,95 zł., za grudzień : 2.693,65 zł., za styczeń 2010r. : 2693,65 zł., za luty : 2.223,80 zł., za marzec : 2.252,49 zł., za kwiecień : 2.181,70 zł., za maj : 2.252,49 zł., za czerwiec :

2.181,70 zł., za lipiec : 2.252,49 zł. Ponadto, w sierpniu 2010r., powód otrzymał ekwiwalent pieniężny za urlop w kwocie 5.818,08 zł netto. Łącznie za okres od maja 2009 roku do lipca 2010 roku włącznie, powód otrzymał od pracodawcy (...) S.A. z siedzibą w P. wypłaty w wysokości 41.158,05 zł. netto. W tym samym okresie (15 miesięcy), gdyby nie uległ wypadkowi, jego wynagrodzenie za pracę na rzecz (...) S.A. w P., wyniosłoby 42.869,40zł., licząc średnio po 2.857,96 zł. netto miesięcznie, bowiem w tej wysokości otrzymał wynagrodzenie w miesiącu kwietniu 2009r., tj. bezpośrednio poprzedzającym wypadek.

Za miesiąc sierpień powód otrzymał także świadczenie rehabilitacyjne w wysokości 900,48 zł., wypłacone przez (...) S.A.

(informacja z (...) S.A., k. 463, informacja z ZUS, k. 89-90, informacja z (...), k. 85-86)

Na podstawie umowy zlecenia zawartej w dniu 16 maja 2009 roku z (...) Biuro (...) powód miał wykonać czynności polegające na spisie etapów zaawansowania prac i robót budowlanych, z wynagrodzeniem netto 5.094,67 zł. Z uwagi na wypadek nie wywiązał się jednak z umowy i nie otrzymał umówionego wynagrodzenia.

(umowa zlecenie, k. 87-88, zeznania powoda, 262v. w zw. z 00:19:54 protokołu rozprawy z 13.01.2015 r. – k. 762)

Następnie powód otrzymywał świadczenie rehabilitacyjne z ZUS po ustaniu tytułu ubezpieczenia wynikającego z trwającego do 31 grudnia 2009 roku stosunku zatrudnienia w (...) Sp. z o.o., za okres od 01.01 - 31.01.2010r., w wysokości : 433,62 zł. netto, za okres od 01.02-28.02.2010r. : 356,72 zł., za okres 01.03-31.03.2010r. : 361,51 zł., za okres 01.04-30.04.2010r. : 349,30 zł., za okres 01.05-31.05.2010r. : 360,51 zł., za okres 01.06-30.06.2010r. : 349,30zł., za okres 01.07-31.07.2010r. : 361,51 zł., za okres 01.08-31.08.2010r. : 360,51 zł., za okres 01.09-30.09.2010r. : 349,30zł., za okres 01.10-31.10.2010r. : 361,51zł., za okres 01.11- 10.11.2010r. : 116,10zł. Łącznie, za okres 10 miesięcy i 10 dni, w kwocie 3.759,89 zł.

Otrzymywał ponadto świadczenie rehabilitacyjne z ZUS po ustaniu tytułu ubezpieczenia wynikającego z trwającego do 5 sierpnia 2010 roku zatrudnienia w firmie (...) Sp. z o.o. w P.: za okres 13.08-31.08.2010r. – 1.291,86 zł., za okres 01.09-30.09.2010r.- 1.966,93 zł., za okres 01.10-31.10.2010r. - 2032,45 zł. oraz za okres 01.11- 10.11.2010r. – 655,50 zł. Łącznie, za okres 3 miesięcy i 10 dni, razem z kwotą zasiłku rehabilitacyjnego wypłaconego przez (...) S.A. w wysokości 900,48 zł., świadczenie rehabilitacyjne wyniosło 6.847,22 zł.

(informacja z ZUS, k. 89-90, decyzja ZUS, k. 93-99)

Powód zarejestrował się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ł. w dniu 15 listopada 2010 roku i pobierał świadczenie w okresie od 23.11.2010r. do 22.05.2011r. w pełnej wysokości zasiłku. Jego wysokość przedstawia się następująco: za okres 01.11 - 30.11.2010r.: 197,90 zł., za okres 01.12 - 31.12.2010r.: 645,31 zł., za okres 01.01-31.01.2011r. : 645,31 zł., za okres 01.02 - 28.02.2011r. : 580,33 zł., za okres 01.03-31.03.2011r. oraz 01.04 - 30.04.2011r. : po 517,26 zł., za okres 01.05 - 31.05.2011r. : 396,87 zł.

(informacja z PUP, k. 172, k. 173, k. 703-704)

Następnie otrzymywał zasiłek chorobowy za okres od 24.12-31.12.2011r. w kwocie 452,93 zł. netto, za okres 01.01-31.01.2012r. : 1.755,07 zł., za okres 01.02-29.02.2012r. : 1.641,49zł., za okres 01.03-31.03.2012r. : 1.598,83zł., za okres 01.04-30.04.2012r. : 1.698,40zł., za okres 01.05-20.05.2012r. : 1.131,89 zł. oraz świadczenie rehabilitacyjne za okres 21.05-31.05.2012r. w wysokości 746,69 zł., za okres 01.06-30.06.2012r. : 2.036,70zł., za okres 01.07-31.07.2012r. : 2.104,49 zł., za okres 01.08-31.08.2012r. : 1.957,09 zł., za okres 01.09-30.09.2012r. : 1.697,70 zł., za okres 01.10-31.10.2012r. : 1.753,69zł., za okres 01.11-30.11.2012r. : 1.696,70zł.

(pismo z ZUS, k. 424-425)

Powód był zatrudniony w (...) Konsorcjum Firm Budowlanych i (...) Sp. z o. o. w okresie od 8 września 2011 roku do dnia 31 października 2011 roku w wymiarze 1/8 etatu oraz od 1 listopada 2011 roku do 31 maja 2012 roku na pełen etat,

przy czym od 18 listopada 2011 roku do 31 maja 2012 roku przebywał na zwolnieniu chorobowym. Za miesiąc wrzesień 2011r. otrzymywał wynagrodzenie 133,36 zł. netto, za październik 2011r. : 172,58 zł. netto, za listopad 2011r. – 1.670,77 zł. netto oraz za miesiąc grudzień 2011r. – 612,67 zł. netto. Następnie otrzymywał świadczenie rehabilitacyjne z ZUS, począwszy od dnia 21 maja 2012 roku z tytułu zatrudnienia w firmie (...) za okres 01.12-31.12.2012r. : 1753,69 zł. netto oraz 01.01.2013r.-15.01.2013r. : 848,85 zł. netto.

(informacja o zarobkach, k. 737-738, pismo ZUS, k. 721, zaświadczenie, k. 535)

Po wypadku powód nie był dyspozycyjny, nie mógł współpracować z firmą (...) S.A. Z uwagi na długi okres choroby nie mógł znaleźć nowej pracy.

(zeznania powoda, k. 262v w zw. z k. 00:19:54 protokołu rozprawy z 13.01.2015 r. – k. 762)

W dniu 1 listopada 2011 roku podjął zatrudnienie w (...) Sp. z o.o. w Ł. na stanowisku specjalisty do spraw administracyjnych w wymiarze 1/2 etatu. Posiada 5% udziałów we wskazanej spółce. Jego wynagrodzenie netto przedstawiało się następująco:

wrzesień 2011r. - 556,65 zł., październik -556,65 zł., listopad - 524,03 zł., grudzień - 471,84 zł., styczeń 2012r. - 485,06 zł., luty - 456,54 zł., marzec - 445,54 zł., kwiecień - 470,80 zł., maj - netto 515,90 zł., czerwiec - 556,00 zł., lipiec - 572,70 zł., sierpień - netto 535,85 zł., wrzesień - 470,50 zł., październik - netto 484,75 zł., listopad - 470,50 zł., grudzień - 484,75 zł., styczeń 2013r. - 258,90 zł., luty - 519,21 zł.

P. M. (1) przebywał na zwolnieniu lekarskim od 18.11.2011r. do 24.11.2011r. oraz od 28.11.2011r. do 20.05.2012r., a od 21.05.2012r. do 15.01.2013r. pobierał świadczenie rehabilitacyjne.

Od 16.01.2013r. do 06.02.2013r. oczekiwał na decyzję ZUS (nieobecność usprawiedliwiona niepłatna).

Obecnie powód otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 648 zł netto miesięcznie.

(informacja z (...) Sp. z o. o., k. 480, zeznania powoda - 00:19:54 protokołu rozprawy z 13.01.2015 r. – k. 762)

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie powołanych dowodów, w szczególności w oparciu o opinie biegłych sądowych i dokumentację medyczną, zeznania powoda i zgłoszonych świadków.

Sąd w pełni podziela opinie biegłych sądowych: z zakresu budownictwa lądowego oraz sporządzone przez lekarzy specjalistów w swoich dziedzinach bowiem spełniały one stawiane im wymogi, odzwierciedlały staranność i wnikliwość w badaniu zleconego zagadnienia, odpowiadały w sposób wyczerpujący, stanowczy i zrozumiały na postawione pytania, a przytoczona na ich uzasadnienie argumentacja jest w pełni przekonująca. Zauważyć należy, iż opinia biegłego podlega, jak i inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c, lecz odróżniają je szczególne kryteria oceny. Stanowią je zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków.

Złożone w rozpoznawanej sprawie opinie odznaczają się pełną przydatnością dowodową w świetle powołanych kryteriów, a zgłaszane przez strony wątpliwości i zastrzeżenia do wniosków opinii zostały wyczerpująco wyjaśnione w opiniach uzupełniających. Sporządzone zostały zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą specjalną. W szczególności biegli lekarze różnych specjalności, przy wydawaniu opinii, dysponowali dokumentacją lekarską powoda, jak również przeprowadzili stosowne badania przedmiotowe.

W zakresie procentowego oszacowania uszczerbków Sąd zaaprobował przedstawioną w opiniach ocenę dokonaną w świetle powoływanej posiłkowo tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 grudnia 2002r. (Dz. U. Nr 234, poz. 1974).

Ustalając stan techniczny schodów w budynku położonym przy ul (...) w K., Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka E. B. i G. G. (2), którzy twierdzili, że nie ma w nich ubytków, a ich wytarcie nie wpływa na wysokość stopni. Twierdzenia te pozostają w sprzeczności z wnioskami opinii biegłego W. P. (2), zeznaniami powoda oraz świadków K. M. (1) i A. B. (1).

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Powództwo okazało się zasadne w części i w tym zakresie podlegało uwzględnieniu.

Pozwana Gmina K. Ł. oraz dopozwane Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. kwestionowali powództwo zarówno co do zasady, jak i co do wysokości.

Gmina K. Ł. konsekwentnie wносиła o oddalenie powództwa, z powołaniem na art. 429 k.c., wywodząc, iż zgodnie z zawartą w dniu 1 września 2008 roku pomiędzy pozwaną Gminą a dopozwanym Przedsiębiorstwem umową na administrowanie nieruchomościami komunalnymi, przedsiębiorstwo przejęło na siebie obowiązek administrowania budynku, w którym w dniu 17 maja 2009 roku doszło do przedmiotowego wypadku. Natomiast zgodnie z postanowieniami powołanej umowy do zadań administratora należała, w szczególności, naprawa drobnych uszkodzeń, posadzek i schodów w pomieszczeniach wspólnego użytku na łącznej powierzchni do jednego metra kwadratowego w jednym pomieszczeniu.

W myśl art. 429 k.c. kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności.

Powierający, ponoszący odpowiedzialność na podstawie wskazanego przepisu, odpowiada za własną winę (wina w wyborze), lecz zarazem za skutek czynu niedozwolonego wykonawcy czynności, który wyrządził szkodę. Powierający odpowiada więc za cudzy czyn, choć jednocześnie za czyn własny, polegający na dokonaniu niewłaściwego wyboru, co stało się przyczyną szkody.

Odpowiedzialność na podstawie wskazanego przepisu zachodziła będzie, gdy spełnione zostaną następujące zesłanki: powierzenie czynności drugiemu, wyrządzenie szkody przy wykonywaniu powierzonej czynności oraz wina w wyborze, czyli wina powierzającego wykonanie czynności.

Dowód co do tych okoliczności obciąża poszkodowanego z wyjątkiem winy w wyborze, która objęta jest domniemaniem i poszkodowany nie musi jej dowodzić.

Przepis art. 429 k.c. nakłada odpowiedzialność na powierzającego wykonanie czynności drugiemu, o ile powierzający czynności nie potrafi udowodnić, że nie ponosi winy w wyborze. Powierzający może udowodnić brak winy w wyborze, wykazując dochowanie należytej staranności przy powierzaniu wykonania czynności drugiemu podmiotowi (sprawcy szkody). Jednakże wskazany przepis przewiduje również innego rodzaju okoliczność ekskulpacyjną, bowiem odpowiedzialność powierzającego nie będzie zachodziła, jeżeli powierzył on wykonanie czynności profesjonalście, a więc "osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności". Gdy wykonanie czynności zostało powierzone profesjonalście, powierzający nie musi udowadniać zachowania staranności po swojej stronie, a wystarczającym jest wykazanie faktu profesjonalizmu (por. A. Rzetecka-Gil, Komentarz do Kodeksu cywilnego, LEX **2010**).

Zgodnie z ustalonym w niniejszej sprawie stanem faktycznym, w dniu 17 maja 2009 roku, a więc w czasie kiedy powód doznał upadku ze schodów, na podstawie umowy pomiędzy pozwaną Gminą będącą właścicielem budynku położonego przy ul (...) w K., a dopozwanym Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o., to ostatnie – w ramach prowadzonego przedsiębiorstwa – przejęło na siebie obowiązek administrowania przedmiotową nieruchomością oraz zobowiązało się do dokonywania napraw drobnych uszkodzeń, posadzek i schodów w pomieszczeniach wspólnego użytku na łącznej powierzchni do jednego metra kwadratowego w jednym pomieszczeniu. Ponadto przejęło na siebie obowiązek

zgłaszania Gminie budynków do remontu kapitalnego i modernizacji wraz z określeniem rzeczowego zakresu robót oraz przygotowywania protokołów typowania w zakresie niezbędnych remontów.

Z kolei w myśl przepisu art. 61 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawa budowlanego (t. jedn. D.U. z 2013r., poz.1409 ze zm.) właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany utrzymywać i użytkować obiekt zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2 powołanej ustawy, który stanowi, iż obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz utrzymywać w należyłym stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej (...).

Powołany przepis wskazuje podmioty zobowiązane do dbania o stan techniczny obiektu budowlanego; są to właściciel i zarządca obiektu budowlanego. Faktycznie zatem odpowiedzialność za stan obiektu nie jest powiązana z prawem własności, lecz ze stanem władania i zarządzania danym obiektem. Przez zarządzanie obiektem budowlanym należy rozumieć w szczególności podejmowanie czynności w zakresie bieżącej konserwacji i utrzymania obiektu budowlanego.

Przepisy Prawa budowlanego nie zawierają bowiem definicji legalnej pojęcia zarządcy obiektu budowlanego. Przy wyznaczeniu zakresu podmiotowego tego terminu znajdzie odpowiednie zastosowanie normatywne określenie zarządcy nieruchomości zawarte w u.g.n. Na mocy art. 184 i art. 185 u.g.n. zarządcą nieruchomości jest osoba fizyczna posiadająca co do zasady stosowną licencję zawodową (wydaną na podstawie przepisów rozdziału III działu V u.g.n.), prowadząca działalność zawodową polegającą na podejmowaniu wszelkich decyzji i dokonywaniu wszelkich czynności zmierzających do utrzymywania nieruchomości w stanie niepogorszonym zgodnie z jej przeznaczeniem, jak również do uzasadnionego inwestowania w tę nieruchomość. Działalność ta jest prowadzona na podstawie stosownej umowy o zarządzanie nieruchomością (wymagającej formy pisemnej pod rygorem nieważności), zawartej z jej właścicielem, wspólnotą mieszkaniową albo inną osobą lub jednostką organizacyjną, której przysługuje prawo do nieruchomości, ze skutkiem prawnym bezpośrednio dla tej osoby lub jednostki organizacyjnej. Działalność w zakresie zarządzania nieruchomościami może być prowadzona także przez przedsiębiorcę (w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej, Dz. U. Nr 101, poz. 1178 ze zm. (p.d.g.)), o ile zarządzanie będzie wykonywane przez zarządców nieruchomości. Ze względu na fakt, iż termin "nieruchomość" posiada węższy zakres przedmiotowy od terminu "obiekt budowlany", należy zgodzić się z zaprezentowanym w literaturze poglądem, iż pojęcie zarządcy z art. 61 Prawa budowlanego powinno być interpretowane szerzej niż na gruncie u.g.n. Tym samym poprawna jest definicja określająca zarządcę zobowiązanego do właściwego utrzymywania obiektu budowlanego jako "osobę władającą tym obiektem na podstawie zawartego z właścicielem stosunku prawnego i na której - z mocy tego stosunku oraz regulujących go stosownych przepisów prawa - spoczywa taki obowiązek" [J. Siegień, Prawo budowlane. Komentarz, Warszawa 2002, s. 280-281].

Obiekt należy użytkować zgodnie z przeznaczeniem, a przeznaczenie określa się w pozwoleniu na budowę i zatwierdzonym w nim projekcie budowlanym, na podstawie wniosku składanego przez inwestora. Obiekt powinien być również utrzymywany w należyłym stanie technicznym, czyli w takim stanie sprawności obiektu budowlanego oraz jego instalacji, urządzeń i innych elementów, który nie wymaga żadnych napraw.

W art. 3 pkt 8 Prawa budowlanego określono pojęcie remontu, wyraźnie je odgraniczając od "bieżącej konserwacji", która nie wymaga pozwolenia na budowę ani zgłoszenia, o którym mowa w art. 30 ust. 1 Prawa budowlanego. Nie określono jednak w tych przepisach, co należy rozumieć pod pojęciem "bieżącej konserwacji", inaczej mówiąc nie wiadomo, kiedy kończy się "bieżąca konserwacja", a zaczyna "remont". Z etymologicznego punktu widzenia różnica znaczeniowa tych wyrażenń winna wynikać z zakresu i częstotliwości wykonywanych robót budowlanych. Bieżącą konserwacją są roboty budowlane wykonywane na bieżąco w węższym zakresie niż roboty budowlane określone remontem.

Mając powyższe na względzie, ustalenie, że wypadek, któremu uległ powód, był następstwem zaniedbań, za które odpowiadało dopozwane Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o. o., jako zarządca przedmiotowego budynku, stanowi podstawę uwzględnienia żądań pozwu w stosunku do pozwanego ad.2, w oparciu o art. 415 k.c.

Przedmiotem działalności dopozwanego Przedsiębiorstwa jest w szczególności świadczenie usług komunalnych i mieszkaniowych, w tym w zakresie eksploatacji zasobów mieszkaniowych, konserwacji, remontów budynków mieszkalnych i użytkowych celem utrzymania ich we właściwym stanie technicznym, administrowanie budynków stanowiących własność gminy K. Ł., także działalność budowlano-montażowa, remontowa, konstrukcyjna oraz projektowanie. Należało zatem przyjąć, iż zawarcie umowy z taką firmą jako profesjonalistą, zwalnia pozwaną Gminę na podstawie art. 429 k.c. od odpowiedzialności wobec powoda.

W niniejszej sprawie zasadnym jest rozważenie spełnienia przesłanek przewidzianych w art. 415 k.c., w myśl którego, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Na gruncie powołanego przepisu do przesłanek odpowiedzialności deliktowej należą: powstanie szkody, zawinione zachowanie sprawcy oraz związek przyczynowy między tymi dwoma zdarzeniami.

Szkodą jest każdy uszczerbek w dobrach chronionych prawem. W rozpoznawanej sprawie nie budzi wątpliwości, iż powód P. M. (1) doznał szkody w postaci uszkodzenia ciała w zakresie narządu ruchu w postaci złamania kostki przyśrodkowej prawej nogi. Wielotygodniowe unieruchomienie złamanej kończyny w bucie ortopedycznym doprowadziło do powstania zatoru płucnego. Zatorowość płucna, spowodowała następnie ciężką niewydolność krążenia, z towarzyszącymi jej cierpieniami. Szkoła u powoda polegała także na odczuwanym, w związku z doznanymi w dniu 17.05.2009 r. obrażeniami narządu ruchu, cierpieniu fizycznym i psychicznym. Ponadto kilkukrotne wizyty powoda w szpitalu były dla niego źródłem dodatkowego bólu i stresu.

Zawinione zachowanie sprawcy szkody polegać może tak na działaniu, jak i na zaniechaniu, przy czym zaniechanie może zostać uznane za czyn jedynie wówczas, gdy wiąże się ono z niedopełnieniem ciążącego na sprawcy obowiązku działania. Zachowanie będące źródłem szkody musi być, z jednej strony, zachowaniem bezprawnym, a z drugiej, zawinionym. Bezprawność zachowania polega zaś na przekroczeniu mierników i wzorców wynikających zarówno z wyraźnych przepisów, zwyczajów, utartej praktyki, czy wreszcie zasad współżycia społecznego (wyrok SN z dnia 22 września 1986 r., IV CR 279/86, LEX nr 530539). Sprawca dopuszcza się umyślnie czynu bezprawnego, jeżeli mając zamiar naruszenia obowiązujących nakazów lub zakazów, chce je przekroczyć (zamiar bezpośredni) albo przewiduje taką możliwość i godzi się na ten skutek (zamiar ewentualny). W przypadku winy nieumyślnej dominuje pogląd, że właściwym kryterium dokonania oceny jest należyta staranność (tak Adam Olejniczak, Komentarz do art. 415 k.c. w Andrzej Kidyba (red), Kodeks Cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania-część ogólna, Lex, 2010) Pojęcie należytej staranności zostało uregulowane w art. 355 § 1 k.c., który stanowi, że dłużnik obowiązany jest do staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju (należyta staranność). Natomiast zgodnie z § 2 należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności.

Jak podkreśla się w piśmiennictwie w odniesieniu do stosunków o charakterze zawodowym konieczna jest staranność na poziomie wyższym od przeciętnej. Prowadzenie działalności profesjonalnej uzasadnia zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, skrupulatności dłużnika (Agnieszka Rzetecka-Gil, Kodeks Cywilny. Komentarz. Zobowiązania-część ogólna, Lex/El., 2011).

Należyta staranność dłużnika, określana przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej przez niego działalności gospodarczej obejmuje także znajomość obowiązującego prawa oraz następstw z niego wynikających w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej (wyrok SN z dnia 17 sierpnia 1993 r. III CRN 77/93, OSNC 1994/3/69).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, zauważyć należy, że przestrzeń, w której doszło do zdarzenia, tj. klatka schodowa w budynku wielorodzinnym to miejsce ogólnodostępne, które powinno być oznakowane

ostrzeżeniem o możliwych podczas ich użytkowania niebezpieczeństwach i zagrożeniach. Schody powinny być utrzymywane w dobrym stanie technicznym, ponieważ ich niesprawność zagraża bezpośrednio ich użytkownikowi. Powinny być dobrze oświetlone i bezpieczne. Natomiast stan techniczny stopnic był zły, a w sytuacji gdy stopień jest wyższy lub niższy od pozostałych, użytkownik powinien zostać o tym poinformowany w formie widocznego i czytelnego opisanie odmienności. Znajdujący się w przedmiotowym budynku człowiek musi wiedzieć, co mu zagraża i na co należy zwrócić uwagę podczas wchodzenia i schodzenia tymi schodami.

Pozwane przedsiębiorstwo powinno, zgodnie z postanowieniami wskazanej powyżej umowy, dokonywać bieżących napraw drobnych uszkodzeń przedmiotowych schodów, w zakresie których mieści się wymiana zużytych eksploatacyjnie stopnic, nie wymagająca generalnego remontu całej klatki schodowej, jak również zgłosić Gminie potrzebę ich modernizacji wraz z określeniem rzeczowego zakresu robót, a ponadto dokonać oznaczenia schodów pod kątem poinformowania potencjalnego użytkownika o niebezpieczeństwie związanym z ich użytkowaniem.

W ocenie Sądu administrator Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o. o., będący profesjonalnym podmiotem, zajmującym się zawodowo administrowaniem nieruchomościami, nie dołożył należytej staranności przy wykonywaniu swoich obowiązków, co z kolei nosi znamiona zachowania bezprawnego i zawinionego.

Mając na uwadze, że zachowanie dopozwanego Przedsiębiorstwa pozostaje w związku przyczynowym ze szkodą jakiej doznał powód, należy uznać, iż zostały spełnione zawarte w art. 415 k.c. przesłanki.

Obowiązek naprawienia szkody na osobie dotyczy zarówno szkody o charakterze majątkowym jak i niemajątkowym.

Powód domagał się kompensacji szkody niemajątkowej, żądając zadośćuczynienia za doznaną w wyniku zdarzenia z dnia 17 maj 2009 roku krzywdę. Podstawą prawną dla takiego roszczenia stanowi przepis art. 445 k.c. w zw. z art. 444 k.c., który przewiduje, iż w wypadku m.in. uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Powołana krzywda ujmowana jest jako cierpienie psychiczne i fizyczne wynikające z uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia.

Zadośćuczynienie jest formą rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej i obejmuje swym zakresem wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te które mogą powstać w przyszłości. Ma w swej istocie ułatwić przezwyciężenie ujemnych przeżyć. Przy oznaczeniu zakresu wyrządzonej krzywdy należy uwzględnić rodzaj naruszonego dobra, natężenie i czas trwania naruszenia, trwałość skutków naruszenia, ich nieodwracalny charakter polegający zwłaszcza na kalectwie, długotrwałość i przebieg procesu leczenia, stopień ich uciążliwości, intensywność ujemnych doznań fizycznych i psychicznych, wiek pokrzywdzonego, rokowania na przyszłość, a także stopień winy sprawcy (wyrok SN z 20 kwietnia 2006 r., IV CSK 99/05, LEX nr 198509; wyrok SN z 1 kwietnia 2004 r., II CK 131/03, LEX nr 327923; wyrok SN z 19 sierpnia 1980 r., IV CR 283/80, OSN 1981/5/81, LEX nr 2582).

Zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, a więc powinno przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednak przy jego ustalaniu należy mieć na względzie potrzebę utrzymania wysokości zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (wyrok SN z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 131/2003, OSNC 2005, nr 2, poz. 40, LEX nr 141820). Kwota zadośćuczynienia nie może stanowić źródła wzbogacenia, a jedynym kryterium dla oceny wysokości zasądzzonego zadośćuczynienia jest rozmiar krzywdy powoda (wyrok SA w Lublinie z dnia 12 października 2004 r., I ACa 530/04, LEX nr 179052).

Niewątpliwie w wyniku wypadku z dnia 17 maja 2009 roku powód doznał urazu prawej kończyny dolnej pod postacią złamania kostki przyśrodkowej z przemieszczeniem odłamu kostki bocznej stawu skokowego prawego. Uszczerbek na zdrowiu powoda na skutek doznanych obrażeń w zakresie narządów ruchu jest stały i wynosi obecnie 15%. W trakcie unieruchomienia kończyny u powoda doszło do incydentu zatorowości płucnej, w następstwie której doznał on trwałego uszczerbku na zdrowiu, wynoszącego, zgodnie z opinią biegłego pulmonologa, 10%.

Na krzywdę powoda złożyły się ograniczenia fizyczne odczuwane w wyniku utraty sprawności nogi. Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, do czasu wypadku powód był osobą zdrową, samodzielną i sprawną fizycznie, aktywną zawodowo.

Przy określeniu wysokości zadośćuczynienia Sąd miał na względzie, że wskutek wypadku powód doznał długotrwałych cierpień fizycznych i psychicznych. Wiązały się one z

koniecznością pozostawania przez okres ośmiu tygodni w ciężkim i niewygodnym unieruchomieniu gipsowym, odczuwaniem bólu, chodzeniem przy pomocy kul, zabiegami i ćwiczeniami usprawniającymi, brakiem możliwości pełnego obciążania chorej kończyny oraz ograniczeniami w wykonywaniu czynności życia codziennego. Powód zmuszony był zażywać leki przeciwbólowe. Wprawdzie dolegliwości bólowe wymagające systematycznego stosowania leków, trwały przez okres pierwszych kilku dni po zdarzeniu, jednak pozostająca w adekwatnym związku przyczynowym ze złamaniem w obrębie kończyny dolnej prawej zatorowość płucna, która wystąpiła w czerwcu 2009 roku, spowodowała ciężką niewydolność krążenia, z towarzyszącymi jej cierpieniami, hospitalizacją, koniecznością zażywania leków przeciwzakrzepowych. Powód jest mniej sprawny fizycznie niż przed upadkiem w dniu 17 maja 2009 roku. Nie odzyskał pełnego zakresu ruchomości prawego stawu skokowego. Nie może biegać, nadal ma dolegliwości bólowe.

Należy jednak wziąć pod uwagę, że proces leczenia powoda dobiegł już końca, a w swoim przebiegu nie obejmował zabiegów chirurgicznych, ani nie był związany z długotrwałą, wielokrotną hospitalizacją (bezpośrednio po zdarzeniu powód, po zaopatrzeniu ortopedycznym, zastał wypisany do domu), z kolei uzyskany wynik leczenia i rokowania na przyszłość są umiarkowanie dobre. Powód ze względu na doznane urazy narządów ruchu obecnie nie wymaga pomocy innych osób w codziennych czynnościach. Na skutek wypadku nie doznał uszkodzenia ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego. W wyniku zastosowania prawidłowego i intensywnego leczenia, niewydolność krążenia i związane z tym cierpienia ustąpiły bardzo szybko, po około 7 dniach. Biorąc pod uwagę stan jego układu oddechowego, powód nie wymagał i nadal nie wymaga leczenia rehabilitacyjnego oraz pomocy osób trzecich.

Kierując się przedstawionymi wyżej względami, Sąd uznał, że doznana przez powoda krzywdę rekompensuje kwota w wysokości **60.000 zł**. Mając jednak na uwadze przyznaną dotychczas w toku postępowania likwidacyjnego tytułem zadośćuczynienia kwotę w wysokości 15.000 zł, Sąd zasądził na rzecz powoda od Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o. o. kwotę **45.000 zł**. W ocenie Sądu, mimo iż cierpienia i odczuwanie bólu są w znacznej mierze sprawą subiektywną, mając na uwadze powyższe okoliczności, domaganie się przez powoda zadośćuczynienia w kwocie 135.000 zł jest żądaniem znacząco wygórowanym, dlatego w pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

Powód żądał ponadto zasądzenia, tytułem odszkodowania w związku z poniesionymi kosztami leczenia i rehabilitacji, kwoty 3.000 zł. oraz renty na zwiększone potrzeby w kwocie 50.400 zł.

Żądanie zasądzenia odszkodowania znajduje oparcie w przepisie art. 444 § 1 k.c., zgodnie z którym, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na tej podstawie domagać się można od podmiotu odpowiedzialnego zwrotu wydatków, w szczególności kosztów leczenia, kosztów dojazdu do placówek medycznych oraz kosztów związanych z opieką osób trzecich. Powyższe koszty muszą mieć związek ze szkodą, a ponadto to na powodzie spoczywa obowiązek udowodnienia ich wysokości.

Natomiast w myśl art. 444 § 2 k.c., jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Renta z tytułu zwiększenia się potrzeb poszkodowanego dotyczy sytuacji, gdy w wyniku doznanej szkody istnieje konieczność ponoszenia wyższych kosztów utrzymania w zakresie usprawiedliwionych potrzeb w porównaniu do

stanu sprzed wyrządzenia szkody. Tu wyrównuje się koszty stałej opieki pielęgniarstwa, odpowiedniego wyżywienia, koszty stałych konsultacji medycznych i lekarstw.

Wskazać należy, iż zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Ta zasada materialno - prawna znajduje odzwierciedlenie w przepisie procesowym art. 232 k.p.c., który z kolei stanowi, iż strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Są to naczelną zasady postępowania dowodowego obciążające w postępowaniu sądowym stronę, która z danego faktu wywodzi dla siebie określone skutki prawne.

Uwzględniając treść art. 6 k.c. stwierdzić należy, iż do osoby występującej z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych wywodzi ona swoje prawo. Do przeciwnika natomiast należy wykazanie okoliczności niweczących to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie.

Sąd nie uwzględnił, w ramach odszkodowania, dochodzonych pozwem kosztów rehabilitacji, albowiem uznał je za nieudowodnione. Powód nie przedłożył żadnych dowodów na poparcie tego roszczenia, zaś zgodnie z ustaleniami faktycznymi, poczynionymi w oparciu o zaoferowane dowody z opinii biegłych sądowych, leczenie i usprawnienie powoda odbywało się w ramach ubezpieczenia społecznego i jego koszty pokrył Narodowy Fundusz Zdrowia.

W zakresie kosztów pomocy osób trzecich Sąd przyjął, w ślad za opinią biegłego sądowego lekarza specjalisty z zakresu ortopedii i chirurgii urazowej A. W. (k. 520), że przez okres około 3 miesięcy po wypadku powód potrzebował pomocy w wymiarze po 4 godziny dziennie. Poczynając niniejsze ustalenia uwzględnieniu nie podlegał okres od 19 czerwca 2009 roku do 1 lipca 2009 roku i od 27 lipca do 31 lipca 2009 roku, bowiem powód przebywał w tym czasie w Szpitalu (...) w Ł., a także okres od 12 sierpnia 2009 roku do 18 sierpnia 2009 roku, kiedy powód przebywał na Oddziale Gruzlicy, Chorób i Nowotworów Płuc Szpitala w Ł. i miał zapewnioną całodobową opiekę ze strony wykwalifikowanego personelu szpitalnego.

Zatem w okresie 3 miesięcy po wypadku powód potrzebował pomocy ze strony osób trzecich:

- od 17 maja 2009 roku, tj. po opuszczeniu szpitala z założonym opatrunkiem gipsowym do 18 czerwca 2009 roku włącznie (w okresie od 19 czerwca 2009 roku do 1 lipca 2009 roku powód przebywał w szpitalu), co stanowi 33 dni,
- od 1 lipca 2009 roku do 26 lipca 2009 roku włącznie (w okresie od 27 lipca 2009 roku do 31 lipca 2009 roku powód przebywał w szpitalu), co stanowi 26 dni,
- 31 lipca 2009 roku do 11 sierpnia 2009 roku włącznie (w okresie od 12 sierpnia 2009 roku do 18 sierpnia 2009 roku powód przebywał w szpitalu), co stanowi 12 dni.

Przez kolejne 3 miesiące, poczynając od 18 sierpnia 2009 roku do (tj. po opuszczeniu Szpitala w Ł.) do 17 listopada 2009 roku (61 dni), w ślad za opinią biegłego lekarza ortopedy (k. 520) powód potrzebował pomocy w mniejszym zakresie – przez 1 godzinę dziennie.

Mając na uwadze niesporne stawki wynagrodzenia opiekunek społecznych za jedną godzinę pracy (w okresie od kwietnia 2008 roku do 30 czerwca 2009 roku - 7,50 zł., od lipca 2009 roku do 30 czerwca 2013 roku - 9,50 zł.), koszty opieki nad powodem wyniosły:

- w okresie od 17 maja 2009 roku do 18 czerwca 2009 roku : (33 dni x 4h x 7,50 zł./h): 990 zł.;
- w okresie od 1 lipca 2009 roku do 11 sierpnia 2009 roku (38 dni /26 dni +12 dni/ x 4h x 9,50 zł./h): 1.444 zł.;
- w okresie od 18 sierpnia 2009 roku do 17 listopada 2009 roku (61 dni x 1 h x 9,50 zł./h): 579,50 zł.

Tak więc koszty te wyniosły łącznie **3.013,50 zł.**

Ustalając należne powodowi odszkodowanie w zakresie kosztów zakupu lekarstw, Sąd uznał za celowe posłużenie się normą art. 322 k.c. Zgodnie z powołanym przepisem, jeżeli w sprawie o naprawienie szkody sąd uzna, że ścisłe udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

W związku z następstwami przedmiotowego wypadku (zgodnie z opiniami biegłych sądowych), powód przyjmował leki przeciwzakrzepowe, których koszt (fraxiparine - 40 ampulek) wyniósł **64,00 zł.** Następnie przez okres 6 miesięcy (standardowy czas trwania terapii) celowe było stosowanie doustnych leków przeciwzakrzepowe (miesięczny koszt leczenia preparatem Warfarin - 10 złotych), których całkowity koszt wyniósł **60 zł.** Z uwagi na dolegliwości bólowe zażywał leki przeciwbólowe. Przyjmując w oparciu o opinie biegłych oraz doświadczenie życiowe, powód zmuszony był zażywać leki przeciwbólowe przez okres unieruchomienia gipsowego (8 tygodni). Jednak jedynie przez okres pierwszych siedmiu dni po wypadku stosował je systematycznie. Średni koszt 100 tabletek przeciwbólowych wynosi około **25 zł.** (w zależności od producenta, przykładowe ceny w oparciu o cenniki internetowe: Ibuprom 96 tabl. 22,98 zł., Apap 100 tabl. : 20,28 zł., Pyralgina 6 tabl. : 3,83 zł., Ibum Forte 36 tabl. 9,50 zł., Nurofen Plus 12 tabl. : 7,74 zł.)

Powód był leczony szpitalnie każdorazowo w ramach ubezpieczenia zdrowotnego i w związku z tym nie poniósł dodatkowych kosztów z tym związanych. Pozostałe leki, które przyjmuje powód nie pozostają w związku z przedmiotowym wypadkiem ani przebyłym incydentem zatorowości płucnej.

Wobec powyższego Sąd zasądził tytułem odszkodowania i skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby łącznie kwotę **3.162,50 zł.**, na którą złożyła się kwota 149 zł. z tytułu zwrotu kosztów zakupu leków (60 zł. + 64 zł. + 25 zł.) oraz kwota 3.013,50 zł z tytułu kosztów opieki osób trzecich.

W pozostałym zakresie żądanie powoda jako nieudowodnione podlegało oddaleniu.

W szczególności, nie podlegały uwzględnieniu, przedłożone przez powoda rachunki i faktury za zakup leków, które w całości (poza preparatem przeciwzakrzepowym) nie pozostawały w związku z leczeniem skutków przedmiotowego wypadku, bowiem opiewały na preparaty i suplementy diety stosowane w leczeniu choroby refluksyjnej przełyku i w celu obniżeniu cholesterolu.

Powód żądał ponadto zasądzenia renty wyrównawczej w kwocie 17.480,27 zł.

Zgodnie z przepisem art. 444 § 2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Powstanie szkody polegającej na utracie lub zmniejszeniu się dochodów następuje z chwilą, gdy poszkodowany został pozbawiony możliwości uzyskania zarobków i innych korzyści, które mógł osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia.

Odnośnie oceny wysokości utraconych zarobków, wskazać należy, iż szkoda wyraża się różnicą między zarobkami, jakie poszkodowany osiągałby w okresie objętym rentą, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, a zarobkami, które uzyskuje, będąc poszkodowanym, uwzględniając także świadczenia otrzymywane z tytułu ubezpieczenia społecznego. Dla prawidłowej oceny zasadności roszczenia o rentę odszkodowawczą konieczne jest ustalenie i porównanie wysokości średnich zarobków poszkodowanego osiągniętych przed wypadkiem z wysokością takich zarobków, jakie poszkodowany osiągałby, gdyby nie uległ wypadkowi, a nie jakie faktycznie osiąga po wypadku, przy czym decydujący jest tu stan istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (wyrok SN z dnia 9 września 1968 r., III PRN 49/68, Lex nr 13981).

Przy ustalaniu wysokości renty wyrównawczej, określając wielkość hipotetycznych dochodów uprawnionego, należy uwzględnić wszelkie jego dochody dotychczas uzyskiwane, również nieregularnie (np. dorywczo, z prac zleconych, okresowe premie, świadczenia w naturze), a także te dochody, których uzyskanie w przyszłości było wysoce

prawdopodobne ze względu na rozwój kariery zawodowej (wyrok SN z dnia 14 lipca 1972 r., I CR 188/72, Lex nr 7104; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 3 grudnia 2013 r., I ACa 637/13, Lex nr 1409189).

Renta ma rekompensować faktyczną utratę możliwości zarobkowych, co w przypadku osób o częściowej niezdolności do pracy oznacza rentę w wysokości różnicy między zarobkami uzyskiwanymi na dotychczasowym stanowisku pracy a zarobkami jakie poszkodowany może uzyskać, wykorzystując ograniczoną zdolność do pracy (wyrok SN w u z dnia 4 kwietnia 2007 r., I PK 125/07, LEX nr 447246). Świadczenie to winno zatem wyrównać poszkodowanemu uszczerbek, który wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia powstał w jego dochodach z tytułu pracy zarobkowej lub prowadzonej działalności gospodarczej. Musi zatem odpowiadać wspomnianej wcześniej różnicy między hipotetycznymi dochodami, które poszkodowany osiągałby, gdyby nie doszło do zdarzenia szkodzącego, a dochodami, które uzyskuje, będąc poszkodowanym, uwzględniając także świadczenia otrzymywane z tytułu ubezpieczenia społecznego.

Niezdolność powoda do pracy spowodowana przedmiotowym wypadkiem trwała od 17 maja 2009 roku do zakończenia leczenia rehabilitacyjnego w ramach prewencji rentowej ZUS, tj. do dnia 3 listopada 2010 roku. Uwzględniając czas potrzebny na znalezienie pracy, należało wziąć pod uwagę okres do końca listopada 2010 roku.

Zgodnie z dokonаныmi przez Sąd ustaleniami powód z tytułu zatrudnienia w firmie (...) Sp. z o. o. :

- w okresie od maja do września 2009 roku (za 5 miesięcy po wypadku) otrzymał kwotę 2.123,24 zł. netto (475,67 zł. + 410,96 zł. + 410,09 zł. + 419,10 zł. + 407,42 zł.), podczas, gdy, gdyby nie niezdolność do pracy wywołana wypadkiem, otrzymałby wynagrodzenie w łącznej wysokości netto : 2.589 zł (przyjmując, że jego wynagrodzenie netto za pełny, przepracowany miesiąc wynosiło 517,80 zł. x 5 miesięcy). Różnica wynosi (2.589 zł. – 2.123,24 zł.) **465,76 zł.**

- za okres od października 2009 roku do końca 2009 roku (ostatnie wynagrodzenie wpłynęło wprawdzie w styczniu 2010 roku, jednak była to wypłata za miesiąc grudzień 2009 roku) otrzymał kwotę 1.315,23 zł. (419,11 zł. + 430 zł. + 466,12 zł.), a gdyby nie niezdolność do pracy, otrzymałby wynagrodzenie w wysokości 1.553,40 zł. (wynagrodzenie netto za pełny, przepracowany miesiąc - 517,80 zł. x 3 miesiące). Różnica wynosi (1.553,40 zł. – 1.315,23 zł.) **238,17 zł.**

Powód w firmie (...) Sp. z o. o. posiadał umowę na czas określony do 31 grudnia 2009 roku. Przy przyjęciu, iż gdyby nie doszło do przedmiotowego wypadku w dniu 17 maja 2009 roku, powód mógłby liczyć na przedłużenie powyższej umowy, otrzymałby za okres od stycznia 2010 roku do końca listopada 2010 roku (11 miesięcy x średnie wynagrodzenie w wysokości 517,80 zł.) kwotę 5.695,80 zł.

Należy jednak mieć na uwadze, że w okresie od 1 stycznia 2010 roku do 10 listopada 2010 roku (za okres 10 miesięcy i 10 dni) powód, po ustaniu zatrudnienia w Spółce (...), otrzymał świadczenie z ZUS w łącznej kwocie 3.759,89 zł. (433,62 zł. + 356,72 zł. + 361,51 zł. + 349,30 zł. + 360,51 zł. + 349,30 zł. + 361,51 zł. + 360,51 zł. + 349,30 zł. + 361,51 zł. + 116,10 zł.). Zatem różnica, za powyższy okres (11 miesięcy) między pobraną kwotą, a tą którą powód otrzymałby gdyby nie niezdolność do pracy wywołana wypadkiem wynosi **1.935,91 zł** (5.695,80 zł. – 3.759,89 zł.).

Ponadto w okresie od 23 listopada 2010 roku do 22 maja 2011 roku powód pobierał zasiłek z Powiatowego Urzędu Pracy, jego wysokość za miesiąc listopad 2010 roku wyniosła 197,90 zł.

Powód był zatrudniony w okresie od 7 lipca 2008 roku do 5 sierpnia 2010 roku w firmie (...) S.A. Z tytułu tego zatrudnienia:

- za okres od maja 2009 roku do końca lipca 2010 roku (za okres 15 miesięcy) powód otrzymał kwotę 41.158,05 zł. (uwzględnieniu w tym wyliczeniu nie podlegała kwota 2.857,96 zł., która stanowiła wynagrodzenie za miesiąc kwiecień 2009 roku, chociaż wypłacona została w maju 2009 roku oraz kwota w wysokości 900,48 zł. wypłacona w sierpniu 2010 roku tytułem świadczenia rehabilitacyjnego, bowiem świadczenie to zostało doliczone do równowartości zasiłku wypłacanego przez ZUS), podczas, gdy, gdyby nie niezdolność do pracy, powód otrzymałby, przyjmując średnie

miesięczne wynagrodzenie otrzymane za miesiąc kwiecień 2009 roku w wysokości 2.857,96 zł. netto (2.857,96 zł. x 15 miesięcy), wynagrodzenie w wysokości 42.869,40 zł. Różnica wynosi (42.869,40 zł. – 41.158,05 zł) **1.711,35 zł.**

Przy przyjęciu, iż po wygaśnięciu umowy o pracę z firmą (...) S.A.(zawartą na czas określony), powód znalazłby podobnie płatną pracę w porównaniu z tymi, które udało mu się znaleźć we wrześniu 2011 roku w firmach (...) Konsorcjum Firm Budowlanych i (...) sp. z o. o. oraz (...) Sp. z o. o. z wynagrodzeniem w wysokości odpowiednio po 1.670,77 zł. i 556,65 zł. netto miesięcznie (1.670,77 zł. + 556,65 zł. = 2.227,42 zł), za okres od sierpnia 2010 roku do końca listopada 2010 roku otrzymałby wynagrodzenie w wysokości (2.227,42 zł. netto x 4 miesiące) 8.909,68 zł. Jednakże należy mieć na uwadze, iż we wskazanym okresie (4 miesiące) powód otrzymał z ZUS, po ustaniu zatrudnienia w firmie (...) S.A., świadczenie rehabilitacyjne w Łącznej kwocie 5.946,74 zł. (1.291,86 zł. + 1.966,93 zł. + 2.032,45 zł. + 655,50 zł.) oraz z firmy (...) S.A. za okres od 1-12 sierpnia 2010 roku kwotę w wysokości 900,48 zł., co łącznie stanowi kwotę w wysokości 6.847,22 zł. Różnica wynosi (8.909,68 zł. - 6.847,22 zł.) **2.062,46 zł.**

Ponadto, powód, w dniu 16 maja 2009 roku zawarł umowę zlecenia z (...) Biuro (...), zgodnie z którą miał otrzymać wynagrodzenie netto **5.094,67 zł.**, a którego nie uzyskał, z uwagi na niezdolność do wykonania zlecenia wywołaną skutkami wypadku.

Mając na uwadze powyższe wyliczenia, należało tytułem renty wyrównawczej za czas niezdolności do pracy w okresie od 17 maja 2009 roku do końca listopada 2010 roku, zasądzić kwotę **11.310 zł.** (465,76 zł. + 1.935,91 zł. + 238,17 zł. + 2.062,46 zł. + 1.711,35 zł. + 5.094,67 zł. = 11.508,32 zł., kwota ta podlegała pomniejszeniu o otrzymane przez powoda za miesiąc listopad 2010 roku świadczenie z PUP w wysokości 197,90 zł).

W pozostałym zakresie roszczenie powoda z tytułu renty wyrównawczej podlegało oddaleniu.

Po wypadku P. M. (1) nie pracował do września 2011r., z tym, że poczynając od listopada 2010 roku był zarejestrowany, jako osoba bezrobotna. Wcześniej, na mocy lekarza orzecznika ZUS został uznany za zdolnego do pracy. Od 8 września 2011r. podjął zatrudnienie w Spółce (...). Z wykształcenia P. M. (1) jest filologiem polskim o specjalności nauczycielskiej. Ma uprawnienia tłumacza kontaktowego z 4 języków, jednak nigdy nie pracował w zawodzie tłumacza. Pracował jako manager w firmie dostarczającej materiały budowlane.

Mając na uwadze powyższe okoliczności faktyczne, należało uznać, że powód, na skutek przedmiotowego wypadku, utracił zdolność do pracy zarobkowej, w objętym żądaniem pozwu okresie, od daty wypadku do 30 listopada 2010r., bowiem leczenie usprawniające, w ramach prewencji ZUS, zakończyło się 3 listopada 2010r., z tym, że do końca miesiąca należy liczyć minimalny okres niezbędny na znalezienie nowego zatrudnienia. Z kolei, poczynając od listopada 2010r. powód zarejestrował się w Urzędzie Pracy, jako osoba bezrobotna. Warunkiem zaś uzyskania statusu bezrobotnego, jest m. in. bycie osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie, lub w połowie tego wymiaru, w przypadku osób niepełnosprawnych. Należało zatem uznać, że od grudnia 2010r. powód był zdolny do podjęcia pracy, co też uczynił we wrześniu 2011r. Z tych względów roszczenia z tytułu renty wyrównawczej, wobec utraty zdolności do pracy, straciły swoją zasadność z dniem 1 grudnia 2010r., i pomimo, że faktycznie powód znalazł zatrudnienie dopiero od września 2011r., dlatego należało uznać, że niewykorzystywanie przez P. M. zachowanej zdolności do pracy w okresie od 1.12.2010r. do 31 sierpnia 2011r. nastąpiło z przyczyn przez niego zawinionych. W orzecznictwie wskazuje się, że wysokość renty powinna odpowiadać różnicy między zarobkami, jakie poszkodowany mógłby osiągać, gdyby nie uległ wypadkowi, a wynagrodzeniem, jakie – w konkretnych warunkach – jest w stanie uzyskać przy wykorzystaniu swej zdolności do pracy (wyrok SN z dnia 8 czerwca 2005 r., V CK 710/2004, LEX nr 183607). Powód, poczynając od grudnia 2010r. (po zarejestrowaniu, jako bezrobotny), posiada zdolność do pracy zarobkowej, którą zresztą P. M. (w miarę możliwości, wyznaczonymi ofertami na rynku pracy i umiejętnościami, którymi dysponuje), wykorzystuje.

W myśl art. 359 § 1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu. W niniejszej sprawie źródłem roszczenia o odsetki jest

przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym dłużnik, który nie spełnia świadczenia w odpowiednim terminie dopuszcza się opóźnienia i wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego.

Stosownie do treści art. 455 k.c. roszczenie wierzyciela wobec dłużnika staje się wymagalne wraz z nadejściem terminu do spełnienia świadczenia. Jeżeli termin ten nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Należy podkreślić, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym staje się wymagalne dopiero po wezwaniu dłużnika do wykonania świadczenia (wyrok SN z dnia 9 marca 1973 r. I CR 55/73, LEX nr 7226). Z charakteru świadczenia, którego wysokość ze swej istoty jest trudno wymierna i zależna od szeregu okoliczności związanych z następstwami zdarzenia szkodowego, wynika, że obowiązek jego niezwłocznego spełnienia powstaje po wezwaniu dłużnika i że od tego momentu należą się odsetki za opóźnienie.

Dłużnik ma obowiązek spełnić świadczenie pieniężne w chwili, gdy wskazana została jego wysokość i dopiero od tej chwili można mówić o „świadczeniu pieniężnym” w rozumieniu art. 481 k.c. Dla prawidłowego określenia daty początkowej płatności odsetek konieczne jest ustalenie, przy zastosowaniu zasad art. 481 § 1 k.c., jaka część ze zgłoszonych roszczeń była zasadna co do wysokości w dacie ich wymagalności. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 września 1995 r., I ACr 393/95, OSA 1995/9/66, LEX nr 23657)

W rozpoznawanej sprawie – z uwagi na różne terminy wysuwania przez powoda poszczególnych roszczeń, terminy ich wymagalności przedstawiają się następująco.

Powód wezwał pozwane Przedsiębiorstwo (...). z o. o do zapłaty, tytułem zwrotu poniesionych przez niego kosztów m. in. leczenia i utraconego zarobku, kwoty minimum 7.000 zł. oraz tytułem zadośćuczynienia kwoty 55.000 zł. Wskazane przedsiębiorstwo otrzymało przedmiotowe pismo w dniu 11 sierpnia 2009 roku. Podany został w nim termin udzielenia odpowiedzi do dnia 20 sierpnia 2009 roku.

W pozwie powód żądał zasądzenia zadośćuczynienia wraz z odsetkami od dnia 1 czerwca 2011 roku. Odnośnie zadośćuczynienia w zasądzonej kwocie 40.000 zł., datą wezwania zobowiązanego była data zgłoszenia roszczenia o zadośćuczynienie w łącznej wysokości 55.000 zł. w powyżej powołanym piśmie przedsądowym, w którym, powód żądał zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 55.000 zł., otrzymał już jednak od ubezpieczyciela dopozwanego - (...) S.A. kwotę 15.000 zł., więc pozwany pozostaje w opóźnieniu co do zapłaty zasądanego dalszego zadośćuczynienia w zakresie kwoty 40.000 zł. (z roszczenia przedsądowego), poczynając od dnia 1 czerwca 2011 roku, zgodnie z żądaniem pozwu.

Natomiast w zakresie dalszego przyznanego zadośćuczynienia w kwocie 5.000 zł. (objętej żądaniem pozwu, a przenoszącej roszczenie o zapłatę zgłoszone w piśmie doręczonym pozwanemu ad. 2 w dniu 11 sierpnia 2009r., w łącznej wysokości 55.000 zł.) za datę wezwania do zapłaty należy uznać datę doręczenia stronie pozwanej odpisu pozwu, co nastąpiło w dniu 18 kwietnia 2012 roku (k. 342), a zatem od dnia następnego, tj. 19 kwietnia 2012 roku, zobowiązany pozostaje w opóźnieniu w wypłacie świadczenia w tej wysokości.

O odsetkach za opóźnienie w zapłacie pozostałych przyznanых powodowi świadczeń, orzeczono analogicznie jak w przypadku opóźnienia w spełnieniu świadczenia obejmującego zadośćuczynienie.

Mając na uwadze, iż wskazanym powyżej piśmie przedsądowym powód wezwał do zapłaty tytułem odszkodowania kwoty 7.000 zł., odsetki od kwoty 3.162,50 zł., przyznanej tytułem odszkodowania i skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby, należało zasądzić, zgodnie z żądaniem pozwu, od dnia 1 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty. Tym samym, Sąd zasądził odsetki w zakresie kwoty 3.837,50 zł (7.000 zł – 3.162,50 zł) przyznanej tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej, zgodnie z żądaniem pozwu, od dnia 1 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty. Natomiast odsetki od pozostałej przyznanej tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej kwoty 7.472,50 zł., uznając, że zgłoszenie szkody z tego tytułu nastąpiło wraz z doręczeniem odpisu pozwu, podlegały zasądzeniu od dnia 19 kwietnia 2012 roku.

Postanowieniem z dnia 7 września 2011 roku Sąd Okręgowy w Łodzi zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości (k.180).

Koszty procesu wyłożone przez pozwanego ad.1 Gminę K. Ł. wyniosły łącznie **7.389,60 zł.** (7.200 zł. tytułem kosztów zastępstwa procesowego + 189,60 zł. (k. 511), z tytułu wydatków na poczet wynagrodzenia biegłego).

Natomiast koszty procesu poniesione przez pozwanego ad.2 Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o. o. wyniosły **7.442,20 zł.** (7.200 zł. + 17 zł. tytułem kosztów zastępstwa procesowego + 225,20 zł. (k. 652) z tytułu wydatków na poczet wynagrodzenia biegłego).

O kosztach procesu pomiędzy powodem a pozwanym ad. 2 Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozliczenia.

Powód wygrał proces, w stosunku do pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o. o., w **29 %** (bowiem przyznane świadczenia, wyniosły łącznie: 59.472,50 zł., zaś suma roszczeń wyniosła 205.886,27 zł.). Pozwanemu Przedsiębiorstwu (...) Spółka z o. o., który wygrał proces w **71 %**, przysługuje zwrot odpowiednio kwoty **5.283,96 zł.**

Natomiast w stosunku do pozwanego ad.1 Gminy K. Ł. powód przegrał proces w całości. O kosztach należało orzec w oparciu o art. 98 k.p.c., stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty procesu. Zatem Sąd zasądził na rzecz pozwanego Gminy K. Ł. zwrot kosztów procesu w kwocie **7.389,60 zł.**

W toku procesu, w związku ze zwolnieniem powoda od kosztów sądowych, powstały nieuiszczone koszty sądowe w łącznej wysokości **15.421,09 zł.**, obejmujące opłatę sądową od pozwu w wysokości 10.295 zł. oraz wydatki na wynagrodzenie biegłych sądowych /455,50 zł (k. 410 zł.) + 528 zł. (k. 440) + 677,63 zł. (k. 524) + 2.949,52 zł. (k. 604) + 470,40 zł. (k. 673 zł.) + 45,04 zł. (k. 768) = łącznie 5.126,09 zł./ . Obowiązkiem ich poniesienia, stosownie do dyspozycji art. 113 ust. 1 i 2 pkt 1 u.k.s.c., należało obciążyć strony, proporcjonalnie do tego w jakiej części każda z nich wygrała i odpowiednio – przegrała proces, co odpowiada kwocie **4.472,10 zł.** obciążającej pozwanego ad 2 (który przegrał w 29 %). Natomiast odnośnie spoczywającego na powodzie obowiązku poniesienia kosztów procesu, tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa, Sąd nakazał ściągnąć z zasądzonego na jego rzecz świadczenia tytułem, częściowego zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych w zakresie oddalonej części powództwa, obejmujących wyłącznie kwotę wydatków na poczet wynagrodzenia biegłych sądowych, kwotę **3.639,50 zł.** (5.126,09 zł. x 71%)

Na podstawie art. 80 w zw. z art. 84 ust. 2 u.k.s.c. należało orzec o zwrocie na rzecz strony pozwanej Gminy K. Ł. kwoty **310,40 zł.** stanowiącej różnicę między kosztami pobranymi, na poczet zaliczek z tytułu wynagrodzenia biegłych sądowych (500 zł.), a kosztami należnymi z tego tytułu (189,60 zł.) oraz na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o. o. kwoty **174,80 zł.** także stanowiącej różnicę między kosztami pobranymi, na poczet zaliczek z tytułu wynagrodzenia biegłych sądowych (400 zł.), a kosztami należnymi z tego tytułu (225,20 zł.).